

JOSŪ VOI, SUSŪ NOI,
OAMENI NUOI.
DIORAMŢ MAKROSKOPIKŢ.

de

ILIE BENESKU

ProfesorŃ de Teologie în SeminarisŃ din BŃkŃreutŃ.

*PreusŃ este $\frac{1}{2}$ SfanŃ nentŃ uei ue vorŃ sŃ uiteaskŃ
lskrŃri bsne; iar uei ue ns vorŃ, meargŃ sŃ dea natŃ
sfanŃi ka sŃ uiteaskŃ inŃsrŃtsrile nsngauilorŃ ui vaga-
bonzilorŃ.*

1860,
BUKURESCI.
Tipografia NisŃn MitropolitulŃ.

Vous saurez que les revolutions ont été, qu'elles sont, qu'elles ne cesseront d'être l'oeuvre des illustres debauchés, des mauvais fils, des boursiers et de toutes les médiocrités qui s'encombrent dans les professions libérales.

(A. Martinet science sociale).

Veđi mi kȃ revoluciiile ađ fost, sint mi nor fi fanta desfrinagilor vestiiđi, a filor indȃretnici a bȃrsierilorđ mi a tȃtȃlor mediocritȃȃilor ȃe se grȃmȃdesk in profesiiile liberale.

Assnra uelsi fȃrȃ de leȃe ne uelđ fȃrȃ de Ds. nezeđ.
(Mr. Am.)

Pȃngamȃ mi vagabonzi din ortȃoa revoluȃionarȃ, in pȃsterea libertȃȃii tinarȃlȃi mi a netemerii de sȃrȃnȃire, prekȃm se vede, ađ ajȃnsȃ sȃ nȃ resnekte niȃi kȃarȃ altarele Bisericii. Ei, prin broșȃri mi foȃ volante fȃrȃ nȃme, ka niște pȃngamȃ, okȃrȃsk persoane, okȃrȃsk familie, okȃrȃsk kanii religiei, voindȃ, ka nisȃe plȃȃȃii, sȃ strice leȃea prin dispneȃȃl ȃe doresk a insȃfla porodȃlȃi assnra Bisericii noastre. Acesti pȃngamȃ mi vagabonzi, pentȃrȃ kȃ mȃ atakarȃ anonimȃ mi ne mine kare slȃjeskȃ mi lȃkreȃȃ kȃ neobosire pentȃrȃ

Biserikъ ші reliѳie de zече anї, вn liniште, вn паче ші tot вn сѣгъчie, ші pentрѣ кѣ eї mъртѣrisesk mър-
 тѣrїї minѳinoase, mѣ fѣkѣrѣ sѣ'mї adъnѣ пѣterile ші
 сѣ mѣ апѣrѣ singѣrѣ dъnѣ drentѣlѣ че l'a dat Dъm-
 nazeѣ fie-kѣrѣї omѣ (prekъm fie-kare ші trebъe sѣ
 fakѣ) daka trъindѣ вn soѳietate nъ gѣsesk alt mijlok
 de okrotire вn kontra atakъrilorѣ din partea зnorѣ
 assemenea пѣngamї ші vagabonzї, karїї staѣ пpипѣ-
 шїцї пїntre четѣдeни dpeпцї ші onestї, fѣrѣ a se
 пpinde ші a se trimite la lokъrile kѣvenite lorѣ.

Пие Beneskъ.

* Τελείους δ' ἐνθρώπους ἡγοῦμαι τοὺς δυναμένους τὴν πολιτικὴν δύναμιν μίξαι καὶ κερᾶσαι τῇ φιλοσοφίᾳ ἔστι δὲ φιλοσοφία, θεὸς σέβασθαι, γονέας τιμᾶν, νόμοις πειθαρχεῖν κτλ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

Perfectos autem viros ego arbitror esse eos, qui norunt facultatem civilem permiscere et coniungere cum Philosophia.

PLUT.

DIORAMЪ MAKROSKOHIKЪ.

Sunt 16, 17 ani akem, dekand, ulinŝ de illŝiile xni jŝne in virstъ de 20, 21 de ani, dxpъ terminarea stadiilorŝ ce se predaŝ in skolele noastre de ne atxnŝi, linsitŝ de ori-ce mizloace, mъ gъndeamŝ la soarta fiitoare. Kъŝi pringii mei, nъskъndъ-mъ intr'o vълча de peste ana Oltxlŝi, fiindŝ oamenŝ neavъŝi, imŝ lъssarъ mi mie de momtenire totŝ ce aŝ posedatŝ mi ei in kъrsxl vieŝei lorŝ, adikъ neaverea, kare kъ alte vorbe se nъmesche Sъ rъ chъ.

In vъrsta aчee, maŝ mълtŝ konilъroasъ de kълtŝ mattъrъ mi bъrbъteaskъ, priveamŝ toate lъkrъrile maŝ mълtŝ kъ okii illŝsieŝ iarъ nъ prekъm eraŝ elle in realitate; mi prin nъterea okianxlŝi imajina-

*) Sokotesk kъ oamenŝ perfekii sint aчeia kari potŝ sъ amestече mi sъ dneaskъ nъterea politikъ kъ filosofia; iar filosofia este a resnekta zeŝi, a stima pringii, a se sъnnъne leqilor шчl.

piei melle, le vedeamă toate frumose, atrăgătoare⁴ pline de folos, pline de avelă fermekă pe care'le revarsă în inimă tânăra înclinare a kopillriei și sincera dorință a fericirei. Ce s'ă zikă, o simțire fatală mă trăcea mereu la meditari singuratică, și la ună felă de misantropie*), kăci toate kăte vedeamă de și frumose, nă se linaă însă kă desvârșire de inima mea, kăm zice română; dorința mea pinteă tot de una la ună ce mai bună, la ună ce mai perfectă. Din această eramă totă de una tristă; 1-ă pentru-kă simțeamă kă din ceea ce învâdasemă, nă șciamă înkă nimikă; 2-a pentru kă mă simțeamă anekată, înkă din aceea frațetă vârstă, la nice stădită mai serioasă și mai solidă, și în fine pentru kă șciamă kă mizloachele d'a mi se împlini această dorință imi linseaă kă totă.

Nă puțină șita, pe lângă acestea, kă prinții noștri de pe atunçi, oamenii kariî priveaă uoale mai departe dekătă jâna mea jădikată, și din kariî cei mai mălți trăieskă înkă și până astă-ză, dăpă

*) Despre această karakteră ală meă, sântă konvinși totți kăci se află pe atunçi kă mine în pensionatăle din Sf. Savva, din kariî astă-ză mălți okșpă funkții înalte alle Statăle.

înfrîngarea skoaleloră în țara noastră, mișkai poate dintr'o prevedere bîtrînească, se vedeă konpinuî de șnă felă de neînkredere pentră moralitatea noastră. Pentră ce însă, eă nă îngellețeamă; kăci eă sčîă kă din skoale essă oamenî îmvățai mi kă ideî solide, pentră kă îmvățătăra desvoaltă mintea mi intellegînga omășî; mi de ațeea mă miramă de ațeastă a loră neînkredere.

Nă măltă dăpă terminarea stădiiloră din sf. Savva, lînsa de mizloațe întră kare mă aflamă, prekăm amă zisă, mi aulekarea mea la îmvățătără îmi prinseră bine, kăci fșîă trimisă de Biserikă la Atena în Grecia sure a'mî termina akolo stădiile Teologice mi al limbei ellenice. Ațeastă se mi făkă; mi într'șnă kărsă de șeasse anî, de la 1844, kînd 'mî amă terminată stădiile kolețiale aičî, pănă la 1850, dobîndîndă kănosțințele țerște, mă întorșeî în doritșă pămîntă ală țerreî melle natale, kă o șpecialitate de karea kredeamă kă patria avea mare trebăinț.

Dăpă întărnarea mea în Romănia, vătîndă kăm mergă îskășrile în alte țerri, mi komparăndă-le kă alle țerreî noastre, gătîă o mare deosebire; kăci atăncî încenșsemă a kănoașce mi a deosebi

binele de ră, adevărați de minciună, foloseli de vătămare; atârni, după dobândirea cunoștințelor solide, mi se koanse și mintea, mi se askuți jădikata, și atârni, zikă, pătăiș sã fakă deosebire între sistemeli și modeli de instrăkție ce se șrmează în alte țerrī și țelă ce se șrma aivi la noi; între ideile și principiiile de reliși, de politik, de patriotismă ш ч л.

De atârni okpândă-mă kă missia mea de a preda învâțătura principiiilor de reliși și de morală Mîntăitorăi noastre, kă professoră de teologiă în seminariele din Băkreschi, potrivită kă spiritală de desvotare ală skolarilor ce se priimeskă în a țelă institută prekam și kă striktăle țerkă de învățătură ce se konrindē în trinseli, n'amă făkătă kă ței mășă, d'a lăa adikă parte la evenimentele politice ce se șăkvedaș șnelă după altăle în țarra noastră, çī mă mășiniș în șpecialitatea mea, și 'mī kăștamă de treabă, șă kă alte vorbe măi romăneschi, nă'mī bșgamă lingșra șnde nă'mī fierbea oala. Kă toate astea nă remăseiș într'o komulektă indifferență despre alle țerreī melle, çī mă făkăiș șnă simula și țăkătă șpektatoră ală lăkșrilor ce se netrețeaș în șinșle ei, jădikăndă totă de șna

zrmъrile mi rezultatъlъ fie-kъrzia lъkrъ, mi adъkъndъ-mi aminte de vorba znrî vekîş axtorş klasikş kare zîce : kъnd basele saş fundamentele krescerei mi a invъpъtъreî znrî neamş saş a zneî paqî-znî nr se vorş pъne bine, de nevoiъ este ka zrmashiî lorş sъ fiъ nenorochiî*). Adevъrşlъ aчesta mъ fъkъ sъ mъ gъndeskş kъ matъritatea, la karea mъ adъsseserъ stъdiile serioase mi petrecherea mea în strъinъtate, la lъkrъrile pъreî melle, ama prekъm sъntş mi aş fostş.

Ми fiindş-kъ toqî aş vorbitş de patriъ, de patriotismş, de gъvernş, de gъvernare, de institъ-qiile pъreî, de ministeriî, de skoale, de instrъkqiъ, de progresş, de libertate, de leiî, de fъnkqiî, de kapacitъqiî, de specialitъqiî, de iъstiqiъ, de abъsъri, de moralъ mi de moravi, de viчiъri mi de virtъqiî, de чivilisaziъne, de konvenqiъ, de klerş, de bise-rikъ, într'o vorbъ de bъne mi de rellе, mi în fine de trekъtşlъ, de presentşlъ, de viitorşlъ mi de feriqirea aчestei mъltş kinъite pъrri, sokoteskş kъ sъntş în drentş a vorbi mi eş чeva ka romъnş despre toate, mi ka specialistş despre Biserikъ mi Reliqiъ.

*) Όταν δέ κρηπίς γένους ὀρθῶς μή καταβληθῆ, ἀνάγκη δύστυ-
χεῖν τοὺς ἐγγόνους (Πλάτ.)

Nu știu dacă cei ce au vorbit despre toate le au nimerit toate sau nu, precum nici despre mine însăși nu știu dacă le voi nimeri, afară de acela în care sunt specialist.

Ori mi cum însuși, sunt convins, că mă privește pe mine personal, că poate zăi au nimerit unele din ele, de mi în zăi-le s'au ivit alți kari, prin raționamente sofisticate, le-au demontat dăntele lor pări sau idei; pentru că pe lângă spiritală cel slabă ce predomină în toate la noi, apoi mai vine peste dănsăși mi patimile care desădă și cămă de lăntă, în care cămă ambăgia demărtăși în cămăpădăna ne împingă pântă la încăcățările cele mai înfrikomătoare, din negra cărora nu mai pătăm osebi nici și fel de idei, și merțem țărâșă de oarbă înăismăire pântă la înfinit.

Și pentru-că dăringă mea, ca romășă, nu este d'ă vedea năgia alergăndă pe dărmășă pântăstie, și că iarăși că sunt mi eș în dăntă ca să vorbesă, mi voi vorbi despre toate mai că osebie despre acela în care sunt specialist.

N'amă să attingă, n'amă să lovesă pe nimeni, căci mă temă nu cămă D-zeș să mă lo-

veaskъ pe mine; чi'mi voix da пѣrerea mea liberъ, atѣtъ desne чelle trekste kѣiъ mi desne чelle presente, mi din ачестea voix konkide desne viitorъ.

Maї 'nainte d'a intra insъ in materiъ, fakъ inkъ o observatiъ ziselorъ melle prechedente: m'amъ dechisъ ka sъ vorbeskъ desne toate, fѣrъ a fi sne-
 чialistъ in toate; ачestъ drentъ mi'lъ insъmeskъ mi eъ prekmъ 'mi lъ-aъ insъmitъ mi 'mi'lъ insъmeskъ oameni de differite kondiții, kariї n'aъ niči kiarъ rstina че trebъiъ sъ aibъ in lskrarea чellorъ privitoare la oknajiа lorъ. Mъiї dintr'ачestia, sъb kъvintъ de o libertate rъi inuelleasъ, strigъ kъ ei аъ sъ пѣiъ ѡarra la orъndzialъ, fѣrъ a lъssa pe чei kompetenți mi sneчialї in fiъ че ramъrъ. Mi че esse din ачesta? nimikъ altъ, dekъtъ inkъrkytъra in karea ne аlъmъ, karea merче kreskъndъ mi karea mъ sili mi pe mine ka sъ'mi daъ ачi пѣrerile. Nъ liuseskъ insъ de а чere totъ de odatъ mi ertare de la чei bine-kъnoskъtori nentъ grenealele че voix komitte, in чelle че nъ sъntъ niči kompetentъ niči sneчialistъ, rъgъndъ-i а krede kъ motivele kare mъ indemnarъ a'mi esъne ачeste ideї, nъ sъntъ niči аспirații la vre-ъnъ postiъ, niči sneranъ de protekțiї mi favoare, чi nъmaї sinчera doringъ de а

vedea deskarkarea labirintului de idei în care ne-aș aruncat strămbetele principii. Căci dacă motivele îndemnătoare ar fi fost niskaiva aspirații mișnorange de înaintare, negremită că mai întâis de toate, konformă spiritului de progresivă aktuală, m'ăș fi pssă mi eș în danșul ponslară spre dobândirea de ponslaritate, care astă-zî se konsideră ka primăă mișkătoră la toate mi mai kă deosebire la sșirea trentelor șankuilor pșblice.

Enonșndă aiçi motivele care mș îndemnărg sș întreprinză ayeastă esșneră, nș fakă altă de kșă a însemna direkția ġenerală a ideilor melle, mi kă n'amă o dreantă mșșerg a pșterilor melle desne kște amă sș vorbeskă, afară din șpecialitatea mea. Kșnd însă lșkrșrile vorbeskă de sine, kșnd fautele ni se vederează pipșite în toate zil-lele, nș este anevoș de a'mi pșopșne șnă plană saș șnă skonă ġenerală, a arșnka o repede okire așșnra totalului lșkrșrilor, a vorbi de toate mi a'mi façe observașiile ġe krežă kă șntă de fșkștă desne toate.

Ori kșnd amă lșată în mșnș istoria ġere-rei melle mi 'mi amă pșeimblată vederea prin pașinele șnde se deskriș evenimentele mi pșeskim-

bările ce s'aș petreacă în sinăle ei, nimikă altă nă 'mă aș attrasă mai măltă attenziunea dekătă măltele sfferinge pe kare a fostă destinată a le cherka a-cestă skamă pământă ală Româniloră și infokata doringă a strebniloră nostrii kă kare; plini de o kompletă abnegare de sine însăși, aș stărită a o mântăi de nenorocirile ce o bntăiaș, spre a o vedea pacinikă și fericită. Acheastă infokată doringă și kompletă abnegare a loră, amă nămit' o adevărată patriotismă.

Acheastă simțire de adevărată patriotismă a strebniloră m'a făcătă să mă gndeskă și să 'mă întorkă okii la acheia kariă 'și însămeskă astă-ză nămele de patrioți și kariă, plini de nămele achestă sakră amoră ală patriei, urretindă a reforma totă, a îndrenta țarra și, ka nisce nikăși din cheră, să o dăkă la portăle mntăirei.

Čine sântă achestă Likăși, achestă Soloni, a-cestă Năma Pomiliă? într' o vorbă, achestă oameni nikăși din cheră și nepțăși de nič o gremeală, de nič sntă păkată omeneskă?

Sântă oamenii acheia kariă, kă o simplă nămire de o a m e n i n ă o i, voieskă să sșrne totă ce este vekăș, totă ce este sakră în țarră, datini, o-

biceisri, moravri, reliċiċ, biserik, într'o vorbă toț ce a avuț strebunii noștrii mai sfintă, toț ce ei aș konservată kă viaga și kă sâncele loră. Kăċi de ne vomă aranka okii la starea noastră socială de astă-zî, și vomă eksamina pșuină opinia domnitoare a șffleteloră adevărată kreștine, nă grăsimă în kolo dekăță niște prokonsiċii, nămai kă titlăș de nă o i, kariċ fără niċi o kredinș, fără niċi șnă sfintă, nă se temă de altă infernă dekăță de sbrăċi și de lipsă, n'ăș altă D-zeș dekăță mănkarea și desfătarea, n'ăș altă biserik dekăță adăpări strikate și c. l. t.

Acestoră domnitori nă le plache bșna ordină a șocietăċii, kăċi ei ară dorika și nămai ei să se bșkre de desordina ei; nă le plache reliċia, pentru-kă ea komandă kșmățarea și haritatea. Ei doreskă o ordină socială kare să le prokre mai mșlte înlesniri, mai mșlte plăceri, mai mșlte onori, fără niċi o osteneală. Nă le plache reliċia, zikă, pentru kă învăċățările ei adăce țărășarea în kōnștiințele loră, amintăndă-le pedeașna ce așteantă pe kăkătorii Iăċii Mintsitorășă; saș de și s'ară șni să aibă o reliċiċ, ară voi însă o reliċiċ și șnă kleră kare să le fakă kșrte și șentinellă la șmile loră,

fьrь a kьtesa vre odatь sь între în sekretьlь sank-
 tьariь alь sfatьrilorь lorь, spre a le zice: Dьmnezeь
 vь popresche mьnkarea kьtьrsia frьktь! mi intr'ьnь
 kьvьntь, în lokь ka preotьlь sь fiь kondьktorьlь lorь
 la чelle bьne, ei voieskь ka ei sь fiь ai preotьlьi la
 чelle relle.

Писмаші de ori-че bine пьblikь, ачесті про-
 консиді кь пьме de пьo і s'аь întinsь пьпь a
 кьлка mi a restьrna kіarь mi voinjele strebьnilorь,
 alle кьрora зьmbre кьteazь a le invoka, ori кьнд
 le vine la sokotealь.

Sьbt ачeastь maskь и vedemь strigьndь în
 toate zilele la patriotismь mi амьпindь ne ачесть
 bietь popolь romьнь kare, obositь mi кьzstь de
 rellele че аь черkatь (чelle маі mьlte din kassa
 зьnorь аsemenea kapete strikate), дь krezьmьntь
 амьпitoarelorь vorbe alle ачесторь laonlanі, karіi
 иль kiamь la dіншіі, пьпь sь se агаге кь гіарьле
 de postьrile la kare аспирь. Ми ажьngьndь odatь
 la skonьtь doritь, respьnsьlь lorь кьtre popolь este:
 bravo! sь trьiesчi, popole sьveranь! vino акьm sь
 имьпьrimь; na пие sarcina d'a ne inlesni кь banі, mi
 lassь-ne noь grijea d'a и kіeltьi mi a te гьverna.

Че este în аdevьrь a гьverna зьнь popolь?

Este a prescrie 4e4penilor4 prin le4i4 ceea ce s4nt4 datori a face, ceea ce treb4ie s4 evite 4i s4 dep4rteze din fantele lor4 spre a se b4k4ra de foloasele vie4ei sociale;

Este a privilegia as4nra r4ilor4 4i vr4jma-
nilor4 ce se ar4t4 4n s4n4l4 societ44ii individual-
mente sa4 prin gr4n4i organizate 4n bande, sa4 4n
partid4ri.

Ast4-fel4 4n4 g4vern4, av4nd4 tot4 de asna
drent4l4 4nainte 4i p4tere4a spre smijini-
rea drent4l4i, prosper4 4i progress4 4n l4kr4rile sale.

Drent4l4 de kare se b4k4r4 g4vernele le imp4-
ne datoria d'a l4a toate m4s4rile 4er4te spre a as-
sig4ra korn4l4i social4, 1° esisten4a, 2° linistea ne-
chessari4 pentru man4inerea 4i 4nb4n4t44irea mem-
brilor4 de kare este korn4s4 a4est4 korn4; 4i
a4est4 drent4 al4 g4vernelor4 devine 4i mai tare
k4nd elle g4sesk4 4n4 konk4rs4 4ngellent4 4i din
partea membrilor4 societ44ii.

Kare este 4ns4 konk4rs4l4 ce da4 g4vern4l4i
a4est4 oameni n4m44i de sine n4o4i pentru asig4ra-
rea societ44ii noastre? k44i ei n4 fak4 alt4 dek4t4 a
4ns4lta, a attaka f4r4 ni4i o osebire, g4vern4, bi-
serik4, famill4 4ntreg4, persoane, 4ntr'o vorb4 pe

totuși aceia kariși se bătăresc de oare-kare poziții în societate; mi ačeste toate nșmași ka sș ajungș la skopșl lorș: josș voi șșșșș noșoameniș noșoi. Respektatș-s'aș oare prinčipiile de mași șșșșș kștre so čie-tate? kșnd kșvintșlș de a fi alș gșvernelorș este, mași pre-șșșș de toate, konservarea čelși mași de kșpeteniș prin-čipiș alș vieđei naționale, adekș dragostea mi șnirea. Oare dragostea mi șnirea se naskș prin atta-kșrș, prin insșlte mi prin kalomniș? nș șșntș oare toate ačestea inčenștșlș mi isvorșlș ștreiș șovșinde če vedemș în societatea noastră? nș șșntș totș elle mi kassă ačestși șpșimintștorș diskreditș če domi-nș între membriș familiei noastre romșne? diskre-ditș din kare se desteantș mi čelș din afarș în privingă noastră? Čine poate sș dea șnș rșșnșșș negativș la ačeastă? Đșpș če s'a inkeiatș pačea din Parisș, o așitađiș preparș spiritele de la o margine a đerriș nșnș la alta, pentrș o feričire fiitoare a nađiei, asemenea kșreia n'a mași gșstatș Romșniș niči odatș; din ačeastș preparare a a spi-ritelorș rezșltș kombinarea čelorș patrș pșntșrș pen-trș noșă noastră organizare, mi în șfirmitș alleđe-rea noșlși domnitorș. Atșnči čelș d'ıntșiș ro-mșnș kare i-a adresatș diskșrsș, pronșșđđ vorbele

la leuĭ nŕoĭ, o a m e n i nŕoĭ. Aĉeste vor-
 be, în adevrŕŕ frŕmoase în senslŕ lorŕ ade-
 vŕratŕ, s'aŕ priimitŕ de oamenĭ de bŕnŕ kredinŕ
 în adevŕratŕlŕ lorŕ îngellesŕ. Înŕŕ din aĉestŕ mo-
 mentŕ, ŕnŕ nŕmerŕ de laonlanĭ, oamenĭ zikŕ de rea
 kredinŕ, kariĭ n'aŕ altŕ meritŕ dekĭtŕ a sminti mi a
 rŕtŕĉi pe alĉi, profitĭndŕ de fermekŕlŕ aĉestorŕ
 vorbe, mi pronŕsĭndŕ-se lŕmiĭ ka re 'noĭĉi, ewirŕ în miz-
 lokŕlŕ ponolŕlŕi strigĭndŕ mi ei; „la leuĭ noi oamenĭ noi,
 mi fŕrŕ a se sŕbla mai ĭntiĭŕ de pŕkatele lorŕ,
 ĭmi ĭnsŕmirŕ nŕmirea de oamenĭ noi! . . Пŕŕŕŕŕ-
 sŕ-s'aŕ ĭnsŕ ei de senslŕ adevŕratŕ alŕ aĉestor vor-
 be? mi daka s'aŕ pŕŕŕnsŕ, de ĉe oare 'mi ĭnsŕ-
 meskŕ o nŕmire pe kare nŕ o meritŕ? mi în sfir-
 mitŕ daka 'mi aŕ ĭnsŕmit'o de ĉe nŕ se sileskŕ prin
 faute ka sŕ o merite? Кŕĉi nŕ mŕ ĭndoeskŕ kŕ mi
 oratorŕl prin frasa la leuĭ nŕoĭ o a m e n i nŕoĭ a
 ĭnĉelessŕ pe ĉei desbrŕkaĉi de strikŕĉiŕne mi ĭm-
 brŕkaĉi ĭn nestrikŕĉiŕne, prekŕm zĭĉe mi anostolŕlŕ
 Pavel: „kŕ se kŕvine trŕpŕlŕ aĉe sta stri-
 kŕĉiŕosŕ a se desbrŕka de strikŕĉiŕne mi
 a se ĭmbrŕka ĭn nestrikŕĉiŕne.“

— 01 Înŕŕ kare sŕntŕ aĉestĭ oamenĭ nŕoĭ, desbrŕ-
 kaĉi de strikŕĉiŕne mi ĭmbrŕkaĉi kŕ nestrikŕĉiŕne?

Nx kxuva ceî botezauî kx ideile yellorş de prin stradele mi kafenele Parisxlxi? Nx kxm-va ceî ce strigb x r r a kx popolxlş de briş, nxmai spre a se face poplarî mi a isbxî kx ayeasta d'a se px-ne în kanxlş trebilorş? Nx kxm-va ceî ce miukb totxlş sxb maska patriotismxlş mi a naçionalitxuii ka sxb okxne fxbkuii? Kare sxbntş adesti oamenî nxoi, kbxi eş xnlş nx sxiş? Ceea ce sxiş este ceea ce vbxş kx okii. **III** ce vezi, mxb vorş întreba? **III** ce nx vbxş, le voiş respbxnde: vbxş linsb de askltare mi de sxbpxnere socialb; vbxş nesokotinxb mi nerespektş kbtre astoritate; vbxş diskreditş generalş de la omş kbtre omş; vbxş nesigxrança persoanei naçiniçilorş cetbdeni, vbxş kbtkarea domiciliilorş mi sparçerea kaselorş; vbxş în skxriş dispreçxlş komplektş kbtre reliçib kiarş mi kbtre ka-piî Biseriçei; vbxş oamenî kariî dxbp ce aş rbsiniş totş ce aş avxî alş lorş, prin pxrtxri desfrinate, dxbp ce aş amçuitş lşmea prin înpxmxtxri mi nere-suxnderi, dxbp ce 'mi aş pxrbsiş soçia mi konii pe drxmxi, kbtezîndş astb-zî a se nxmi mi ei o a-meni nxoi; mi înbrbkauî kx maska de patriotismş mi de onestate, a emi mi a se presmbla prin kafe-nele mi pe podxri predikîndş mi çitîndş popolxlş

panflette și broșuri făcute în kontra pașinivilorș membrii ai soșietății de niște oameni kariș, D-zeș sș mș țerte, sșnt înpodobiți kș o astș-felș de moralitate în kitș s'aș revoltatș kiarș și în kontra pșrinșilorș lorș; vșzș, vșzș, în sșrșmit toate kște se nșmeskș premergștoarea lle dekadengei daka nș alle komplek-tei dșrșpșnșrși a șnși pșnșlș; și toate așeste le vșzș sșvșrșindș-se de kștre așeia kariș professș și propagș prinșipiș pșșdonișe, șrieriște, sșntș-simo-niște ш ч l.

Totș dșnș imitarea eșemnelorș așestorș dokși în ideile și prinșipiile prezise, mi s'a rșnitș și mie mșma komiilorș mei! Și kare oare arș trebși sș fiș pe-deansa șnorș asșemenea pertșrbatori ai soșietății, kariș nesokoteskș și drentatea șmanș și pe cea divinș?.. Așeste fante nș se sșvșrșesș în mșezșlș pșnșii, pșekșm fakș șriiș ce se temș de pedensele bștșii și a pșșkșriei, și în mșezșlș zillei, în plinș lșmina soarelși, în vederea țatșlorș, șrș nși o sșialș, șrș nși o rșșine, șrș nși o temere de oameni (de D-zeș nș mai zikș kșși pșntșrș dșnșii nș mai este D-zeș), șrș frikș de vre o leșe, kșși prinșipiile și ideile respșndite de așești oameni rștșșișiș inkșrașeasș a ne attaka șniș pe alși, a ne batșjokori prin

tinarele liberă, a ne răpi țările altă neves-tele, a smulge ne nenorocirii komii din brațele mamei lor și a lăsa ne drămeții linsii de toată grijea maternă, ne kare natura o însuie și o sâ- desche până și în inima animalelor ȝelloră mai fieroase. Însă progresul în ȝivilizație și propa- garea ideilor libertine, a ȝiistă sâ stingă și a ȝestă instinktă ală nătrei, a ȝestă frațetă simțimentă ală femeii și a o desnătra până la gradulă d'a'mi ȝri komii ne kariî î a părtată în sîns-î și î a nătrită kă sîncele sâș. Eată ȝivilizația, îată progresulă, îată libertatea a ȝellora ȝe fără merită profană nă- mele de o ameni năoi!

Și apoi nă le este rășine a adăce de e- semulă și a pretinde kă ȝrmează dăpă libertatea ȝe domnesche în Amerika? Stădiat-aș ei ȝeva saș ȝi- tit-aș ȝeva desure moravii Amerikaniloră? Daka n'aș ȝitită, ȝiteaskă a ȝestă passăiș ală D. Tokvila kare s'a okănată kă a ȝeasta, și kare zice: „Kristia- „nismulă a păstrată o mare nătere asăpra spiritalăi „Amerikaniloră; ... elă nă domnesche akolo ka o fi- „losofiă ne kare sâ o priimeaskă dăpă ȝe mai în- „țyăș o voră ȝerȝeta, ȝi domnesche ka o reliȝiă în „kare kredă fără niȝi o desbattere. — Reliȝia dom-

„nesce akolo maĩ kx seam̃ în sãffletãř femeii: a-
 „kolo femeia formeaz̃ moraviĩ. Amerika este, fãrã
 „niciĩ o ĩndoialã, parra din lãme x̃nde legã-
 „mĩntãř kãsnicieĩ este celã maĩ res-
 „pektatã, şĩ x̃nde 'şĩ ař fãkãř cea
 „maĩ ĩnaltã şĩ cea maĩ dreaptã ideã
 „despre fericiirea konjugalã... Pe kãnd
 „europenãř nostrã kãrã sã skane de nekãrile
 „sale domestice tãrbãrĩndã societatea, A-
 „merikanãř din kontra gãsesce ĩn lo-
 „kãĩnã sa amorãř ordineĩ, pe kare o
 „dãce ĩn x̃rmã şĩ ĩn trebile Statãř.1)

-
- 1) Le Christianisme a conservé un grand empire sur l'esprit des Américains... il ne regne point seulement comme une philosophie qu'on adopte après examen, mais comme une religion qu'on croit sans la discuter. La religion y règne souverainement sur l'âme de la femme; c'est la femme qui fait les mœurs. L'Amérique est assurément le pays du monde où le lien du mariage est le plus respecté, et où l'on a conçu l'idée la plus haute et la plus juste du bonheur conjugal... Tandis que l'Européen cherche à échapper à ses chagrins domestiques en troublant la société, l'Américain puise dans sa demeure l'amour de l'ordre, qu'il porte ensuite dans les affaires de l'Etat. (M. de Tocqueville. de la Démocratie.

Acestă omajă il dă mi alt astoră franșes Amerikani-
loră, mi iatŃ: societatea, indăŃentŃ pentŃ libertinaŃiăă
„omăăi neinsŃrată kŃ femeile desfrinate, k o n d a m n Ń
„fŃrŃ milŃ pŃea-kŃrvia. Ea este de o
„potrivŃ neindŃrŃtoare mi pentŃ bŃr-
„batăă kare o pŃovokŃ mi pentŃ fe-
„meea kare o sŃvŃrșeasŃe. AMŃNDŃOI SE
„GONESKŃ din SÎNŃLŃ SOŃIETŃŃII.“ (1

Dar' la noi çine se mai gŃndesŃe a pede-
nsi nișŃe asemenea desordine skandaloase? din
kontra s'aă kritikată înkŃ mi kanoanele mi leçile
BisericeŃi kare le pedensente.!

Daka çine-va ară voi sŃ aŃle kassa așteŃi
strikŃișni mi a desordineŃi çe domnesŃe în soçie-
tatea noastră, eă șnăă n'așă allerga la altă kassŃ
niçi mai dŃeantŃ niçi mai adevŃratŃ, dekăă la in-
străkŃiŃ mi la modăă kŃ kare ea s'a șmată mi sŃ
șrmeazŃ la noi.

În adevŃră, daka învŃçŃșra lșmineazŃ pe

1) La société indulgente pour le libertinage du célibataire
avec les prostituées, condamne sans pitié l'adultère. Elle
y est également inflexible pour l'homme qui provoque et
pour la femme qui le commet tous deux sont bannis de
son sein. (M. de Beaumont. *Marie ou l'esclavage.*)

omă kînd ea este bazată pe niște principii drepte și solide, din kontra ea îă smintesce mi'ă deșertează kă totăă de skonză ei folositoră, kînd este bazată pe principii greșite și deșertate de skonză ce ea 'mî pronșne.

Noi șcimă togî kare a fostă starea kăltărei noastre spirituale și mizloacele ce amă avăă în țarră pentru desvoltarea noastră intelektuală în timii de mai 'nainte; și daka vomă trece puțină mai 'nainte de reglamenteă, nă vomă vedea în a-cestă trektă de kîtă niște skoale șnde Romănză, șpnșășă psterii și nevoiei împrejărilor ce aă bntăită țarra lăi, era datoră șă învece pe la niște partikulari puțină karte, și așeasta în limba greakă.

De la Reglamenteă înkoa, adikă de pe la 1831—32, înșenă a se înșinga și la noi skoale în limba națională; și așeste skoale, șnde înv-țțțra înșenă a lăa nșmire de instrăkția pșblikă șără pșse șăb privegerea și înalta inspekții a șnei Eforii și a șnei direkții.

Șără a mai intra în de amănzăntă țerțetare a modăăăă metodikă șăă nemetodikă kă kare se șrma înv-țțțra în așeste skoale kă nșmire de Kol-

lepiš, sь vedemš pentrə ʒnš momentš basele pe kare se amezь ačestš inčepntš de invъpъtєrь pьblikь.

Kъnd čine-va ȳa istoria in mĩnъ, mi maĩ kь seamь skrierile aʒtorilorš vekimeĩ, vede kь instrъkcia mi edъkacia pьblikь era o kondiцĩe esenцialь in repьblichile пъgĩne alle antikšitъdĩi, kare nъ urivea in četъneanš dekĩtš ʒnš instrъmentš pentrə servicišlš stьpĩnšlši sьš, kare ačestš stьpĩnš se nъmea Statšlš saš Patria. Mi kare eraš basele ačesteĩ edъkaciĩ mi instrъkciĩ pьbliche? Toцĩ aʒtoriĩ vekĩ ni le aratь in skrierile lorš: П̄starxš zĩче: „Кь se kьvine a respekta pe zeĩ, a činstipъringĩi, a se sьpъne leцilorš mi stьpĩnitorilorš, a fi kь modestiь mi moderare kъtre femeĩ ш. ч. 1.1) Isokratš a zisš: maĩ ĩntьiš de toate fiĩ bine kredinčosš, kъtre Dьmnezeš; Onoarь sniritšlš divinš in totš dexna ш. ч. 1. 2) Ποεδĩ kь 600 de anĩ ĩnainte de Xs. aš kъntatš: ĩntiš respektь pe zeĩ nemъritori mi apoĩ pe пъringĩ ш. ч. 1.3) niнъ че mi in teatrь, ποе-

1) Ὅτι δεĩ θεοὺς μὲν σέβεσθαι, γονέας δὲ τιμᾶν, νόμοις πειθαρχεĩν, πρὸς γυναικας σωφρονεĩν. 2). — Πρῶτον μὲν εὐσέβει τά πρὸς τοὺς θεοὺς ... — Τιμα τὸ δαιμόνιον ἔει μὲν μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως. κ. τ. λ. 3). Ἀθανάτους μὲν πρῶτον θεοὺς ὕστερον δὲ τοὺς γονεĩς τιμα.

tblš komikš Menandrš zicea în skrierile sale: dato-
ria omšlš este de a resnehta modestia fečioarelorš
mi a femeii, a nš dori nimikš din alle aproapelš; a fi drenti în toatš viaga mi a sakrifika пълн la
sfirmitš lš Dšmnezež kš inima kšratš шчл. 1)

Nemšritorslš Платархš în fine, фър a se te-
me de a fi demingitš, strigš kš lesne poate čine-
va sš gšseaskš пополи фър ораше, фър kase, фър
kollepii, фър lepi, фър întrešingarea banilorš, фър
kšnosčingš de karte dar kš nič odatš nš s'a
nštštš gšsš пополš фър Dšmnezež, фър рггчшн,
фър kšltš reličiosš, фър sakrifii!

Daka dar' antikšitatea пггінъ avea drentš
basš fundamentalš a invčđtšrei mi a edškačiei sale
пбliche resnehtšlš kštre Dšmnezeire, kš alte vorbe
prinčipiile mi kšnosčingša reličiei sale nazionale de
pe atšnčš, kš kitš oare ačeasta s'arš kšveni a se
întrešingša la noi пополи чei modernš, kariš prin
esperiengš amš včzštš kš reličia Мъntšitorslš Xs,
a fostš šnika lšminštoare, čivilisatoare, konservatoare
a societšđilorš čellorš nšoi?

1) Kštš am fi deferičii, daka mi în teatršlš nostrš ro-
mlnš s'arš ašzi nišeassemena vorbe pentř îndrentarea
moralšlš nostrš strikat!

Oare Eforia, înalta supra-vegietoare a instrăkției publice, imitat-a țelș pșșinș pe țelș vekî întrș ațeasta? Ea kare era datoare a se gîndi kș țea mai matșrș lșare-aminte asșura pîncipîilorș pe kare se basa instrăkția șnei jșnimî țe era șneranșă natriei șii modelșlș țenerației fiitoare, gînditș-s'a la țelle d'întșș base alle cdifitșlș țe încenșse a se ardika în sînlș țerreî noastre, adikș a instrăkției publice. O! nș, nș, de miî de ori, nș; ea, în lokș de a pîrivi reliția ka țea mai solidș basș a învșțșțșrei jșnimeî, șii pîrîn șrmare a societșțșî întreșî, din kontra, ea dîntșș încenștș s'a arștatș kș țea mai mare rșțealș kștre reliție; în lokș d'a rekșnoasțe adevșrșlș kș nițî o învșțșțșrș nș poate fi solidș țșrș pîncipîile moraleî relițioase, ea, în indifferinșă sa kștre relițî, a șțșrșitș a adonta nșntșlș matematikș ka șnș pîncipîiș de pansofiș, șii de akolo nlekîndș a dedșțe kș toate kșșnosțîncșle lșmeî se mșrșșineskș în nșntșlș matematikș, kare pe lîngț altele mai poate servi șii înlîni lokș șii de relițî. Pșntșlș matematikș șii nimikș mai młtș, a addăș rșțșțșirea întrș karea ne vedemș astș-zî, ka kșm n'arș fi trebșitș mai 'nainte de toate oameni vîrtșoșii șii apoi învșțșțșî, nentșș noi strika-

циі ші неіnvъцаціі. Пънтълъ математикъ, лъіндъ-се ка баъ а тълоръ къносчигелоръ хмане, ера де неа-
 пъrare sure а ne addъche ne iskъsiциі nive-
 latorі аї stradelorъ noastre pline de noroі; лъссъмъ
 пъдъріле ші шoselele de kare ничі se viseazт! Къ ni-
 sче asemenea urinчиі ші къ о linsъ kompletъ de
 къносчига релициеі streбъне, kare singъръ ne ін-
 vacъ че съntемъ datorі къtre semenіі nostriі ші
 къtre societate, sirmana јъnime адъпіндъ-се неінче-
 tatъ, маі fiindъ інкъ ші маі de 'nainte strikatъ о тоа-
 нь ші de felъrimea інтїмплърилоръ skandaloase alle fami-
 lieі, ка че felъ de інвъдътъръ пъtea съ іеа, sure а se аръ-
 та oameni virtъomi ші folositori societъциі ші patrieі lorъ?

Съ маі zикъ о vorбъ despre kompletъ linsъ
 de мъсърі pentru kresчerea релицоасъ а јъnimeі noastre.

Eforia, kare ка о съпремъ инспекциъ а ін-
 стръкциеі пъбличе de la sine ера datoare а інгрији
 pentru ачeastъ esenциалъ parte а інвъдътъреі, дъпъ
 че къ інтр'ънъ лънгъ кърсъ de ані n'a datъ чееа че
 се къvine лъі D-zeъ лъі D-zeъ, ін fine акъм ін
 зрмъ, інгриеатъ de ефектеle demoralisациеі prodъse
 ін societate din linsa instrъкциеі релицоасе, а intro-
 дъсъ predarea релициеі ін skoалъ, інсъ къ пърере de
 ръъ iarъши, амъ vъзътъ къ а priimitъ de katexeci

și învâpătorii religioși oameni fără înkviingarea
 auctorității kompetente; d'între kariî șiî mi kgnos-
 kșii de viața lorș skandaloasș, și linsii de adevr-
 ratele kșalitșii cherște nentrș assemenea sarșinș sakrș.

Totș dșpș assemenea prinșimii s'a pretinsș de
 șiîi skribenșii, kariî pe toate zilele se iveskș ka
 țișperșile din pșmșntș, desbinarea Biserișei noastre
 de Biserika șa mare a Rșșșritșlși. Nș kșnoa-
 șșemș însș șa inșellegș așestii oameni prin așeastș
 desbinare. Daka eî inșellegș neamestekșlș Biseri-
 șei șaî marî în administratia internș a Biserișei
 noastre romșne, la așeastă ne șiîmș, fiindș prevr-
 zștș și de kanoanele Biserișesșii; daka însș voieskș
 ka Biserika romșnș sș întregșpș totș felșlș de re-
 lașii kș Biserika șa mare, și prin șrmare sș așșn-
 șemș a desbina șiitate șa eșistș în spiritșlș orto-
 dokșș, atșnșii șaî ne vede în așeastă o anlekare
 de a rșșșii pe Romșnii de relișia strebșnș kare
 ūa mșntșitș de miî de perikoli! Relatiile între Bi-
 serika Rșșșritșlși nș poate nișii nș trebșii sș se
 kșrme, kșșii patriarșlș nș poate fi nișii este altș
 dekștș șiș pșnktș de șiire alș țatșlorș ortodoksi-
 lorș de ritșlș Rșșșriteanș, așșă prekșm noi kiar amș
 privitș și alleșșerea domnitorșlși prinșinatelorș-

znite, ka zně pñnktě de znire alě Roměnilorě. În vreme ce introdúcerea znei assemenea ideĩ desbi-
nãtoare, prin intrerzmperea relațiilor între kanii
Bisericeĩ ortodokse, ne-arě inninpe la celle maĩtrise-
te resłtate în privinga religiieĩ. Esemnle de nisce
assemenea triste resłtate avemě kiarě ne fragii no-
strii de neste Karnagii, inușrugiĩ în dozě tabere.

Așa darь cine nă poate sě inușleagě din
ačeste adevăruri kь ačeĩ skribenđi nă prodăkě altě
prin skrierile lorě dekătě o konfesiě prěpăditoare
în sniritălē religiosě, din kare ačeastě konfesiě de
ideĩ în materiě de instrăkđiě mi de religiě, mi din
diversitatea prinčiniilorě, nă remăne a ne îndoi kь
poate sě ajșnemě prěpă la o neire desvărșitě. Se-
mința znorě assemenea prinčiniĩ strikate alle skri-
benđilorě în privinga religiieĩ, semănindě-se dekătě-
va timnă în nađia noastră, ajșnse a 'mĩ arăta ro-
direa sa; kьčĩ lăssindě oamenĩ de virstě înaintă-
tă (ne kariĩ znălē D-zeě 'ĩi čiě ce kredě, resuđndindě
ideile lorě kiarě în ponălē), apoi kiarě skolarĩ aă
ajșnsă a se revolta în kontra invăđitorilorě lorě de
religiě mi a'ĩ maltrata kь disređă.

Apoi nă zicea bine de mălte ori ačelě Kra-
tes vekiš, kь de arě fi kь nștingě sě se sșe în lo-

kyš čelš maĩ 'naltš alš četъpeĩ, de ʒnde tođĩ s'ľš poatъ aʒzi, mi s'ľ stripe kъtre četъpeni mi kompa-trioņĩĩ s'ľĩ, ne kare'ĩ vedea ĩmningĭndŕ-se de demo-ralisaņie mi de r'ľtъchire ne drŕmŕľš nierzъrei: „o oamenĩ! ne че drŕmŕ ađĩ anŕkatŕ? ʒnde merъeņĩ? voi, kariĩ denŕneņĩ toate osteneľile voastre snre a v'ľ ĩmmŕľđĩ averea, iar de fii vostri kъrora aveņĩ s'ľ o ľ-saņĩ de lokŕ nŕ v'ľ gĭndĩđĩ ničĩ v'ľ ĩngriđĩđĩ a le da o kreshtere mi o ĩnvъpъtŕtŕ temeiņikъ“ 1)

Toate ačeste reľe nŕ sŕntŕ ničĩ se potŕ privi altŕ dekъtŕ ka nisče ʒrmъrĩ direkte alle prinčiniľorŕ grevite nŕse dinŕŕ ĩnčepŕtŕ ĩnstrŕkņieĩ pŕbľche, ne bazeľe kъreia s'aŕ formatŕ mi profesorii kariĩ astŕ-zĩ ľxmineazъ naņia, pŕekŕm mi a diverselorŕ doktrine mi ideĩ alle professorilorŕ de diferite kredinņe че okŕpъ katedreľe.

De ne vomŕ aʒnka pentŕ ʒnŕ momentŕ okĩĩ la Grecia (pentŕ kъ nŕmaĩ kŕ đŕnsa ne pŕtemŕ asemŕi maĩ mŕltŕ dekъtŕ kŕ ođĩ kare altŕ naņĩŕ), ačeastŕ mъnъ de oamenĩ, ĩnsŕ oamenĩ kŕ adevъ-

1) Ὁ ἄνθρωποι ποῖ φέρεσθε; οἵτινες χρημάτων μὲν κτήσεως περι-
πᾶσαν ποιῆσθε σπυδῆν, τῶν δὲ νῶν οἷς ταῦτα καταλείφετε
μικρὰ φροντίζετε. (Κράτης).

rate kənnosçinge mi simtimente reliçioase, patriotice mi nazionale, vomž vedea imensa differingu che esistu între dənşii mi noi. Lassž de a vorbi de çelle-l-alte, mi mŕ mŕçineskš nŕmaï la instrøkçia pŕblikŕ, pe kare ei o nŕmeskš „*Δημοσία εκπαιδευσις*.“

La dənşii, deosebitš kŕ nŕ sŕntš priimiçii alçi professori pentru predarea kŕrsŕrilorš de invuçuțu dekitš bŕrbaçii kənnoskçu pentru specialitatea lorš mi pŕmŕntenï, apoi niçi kiarš pentru limbele strŕine nŕ sŕntš priimiçii çeï strŕini, maï kŕ seamŕ de alte kredinçe; çi kiarš mi pentru invuçuarea limbelorš strŕine, aš oamenï intr'adinsš trimiși in strŕințtate mi reintorși in patria lorš kŕ kənnosçinça limbey saš a specialitçu pentru kare s'aš trimisš.

Afarŕ de açeasta, aichi la noi, ka s'șii kompleteze ŕnš jŕne kŕrsŕlš invuçuțu rei kolleçiale, s'arš pŕrea de nekrezitš çelși çe va aži kŕ se çerš aproape de 15 ani; adikŕ daka ŕnš bŕiatš va inçepe skoala la virstu de 7—8 ani, de nŕ va remŕnea repetentš la vre ŕna din klasele inçeputoate, 'i trebçieskš patru ani; iar' remŕindš repetentš vre ŕnš anš saš mi doși (prekŕm açeasta se in-

тъмнолъ adessea), атънчї 'i trebъieskъ 5—6 anї pen-
 trъ klasele primare. De aci trece la џimnaziџ, џnde
 daka va џrma regъlatъ џi nъ va remъnea џi akolo
 vre џnъ anъ doi repetentъ, 'i trebъieskъ optъ anї,
 daka nъ zече; џi eatъ чеea че амъ zisъ маї џsъџ,
 adikъ 15 anї, џi kъ 7—8 aї vъrsteї la kare a
 їnчепстъ a мерче la skoalъ fakъ 23—24 anї; la
 ачeastъ vъrstъ abia съ 'џї termine klasele џimna-
 siale. џї de џnde provine ачeastъ perdere de
 timpъ, ачeastъ їntъrziere la їnvъдъtъrъ, kъnd їn
 alte пъrдї, їsnї de ачeastъ vъrstъ essъ doktorї їn
 leпї, їn medїchinъ ш. ч. l? ачeasta provine din sis-
 temъlъ grevitъ џi din їmъpъdїrea nepotrivitъ a стъ-
 diilorъ, provine pentр-къ kъm s'a zisъ: „k a l a n o ї
 l a n i m e n e a.“

Їn Grecia маї 'nainte de toate, дъпъ їnчeta-
 rea resbellъdї їndїendingeї џi rekъnnoasчerea eї
 de kъtre пъterї, чеї че se aflaъ їn kapъtъ nаpїeї,
 бъrбапї de prinчїпї џi kъ kъnnosчїnde solide, аџ
 simдїтъ kъ lъkrъlъ чelъ маї essentialъ џi маї de
 lїnsъ pentр nаpїъ era de a 'џї kомплекта toate
 sneчїalїтъdїle, konvїnъї fiїndъ kъ aveаџ lїnsъ de
 sneчїalїstї; prin џrmare маї 'nainte de a klъdї џim-
 nasїї, їџї klъdїrъ џnїversitate. Чїne nъ счїтъ kъ

această universitate aș klădit-o mai măltă kă ajstor-
 rălă tătloră konnacionaliloră de prin străinătate, a
 filelleniloră și a celoră konpătimitoriă kătre dănmii!
 Pe lăngă universitate mai însingără și o skoală polite-
 nikt. Dar' pentră kă nă se patea prekəm niči se poate
 ka în specialitătii să între oameni nepregătiti, pen-
 tră aceea își mai însingără dăpă kăviindă și kla-
 se gimnasiale alle kăroră kărosvinde, ka nisce kən-
 nosvinde pregătitoare, leă redășă la ună termină
 de trei ani; și neavândă lokală anume pentră acea-
 sta aș inkiriată de o kam-dată kase potrivite ace-
 stei nechesitătii. Totă asemenea fără redăse mi
 klassele încerpătoare, adikt la avelamă kărsă de
 timpă.

Din această kombinare a stădiiloră în Grecia,
 mălă din aceea kariă trekă prin sistemălră nostră de
 instrăktii, poiă a nă se konvinde kă ună skolară
 akolo poate în timpă măltă de 10—11 ani, încep-
 pândă din vîrsta konillăreaskă, să easă kă o spe-
 cialitate preparată pentră kariera sa fiitoare.

În aceste klasse gimnasiale din Grecia jă-
 nele stădentă se prepară kă toate învățătărilă en-
 ciklopedice, kăte sântă și în klassele noastre de
 aichi; și trekândă, prekəm amă zisă, kărsălă de trei

anî aî gimnaziului, se destină pentru o specialitate în universitate unde, după ună cursă de patru ani, esse orî medic, orî lemistă, orî filosof, orî teolog. Dacă însă jănele voiesc a se destina artelor și mestemăgurilor, atunci trece în șkoala politehnikă, de unde esse artistă în pictură, în mesică, și în tot felul de meștrii.

Îrmindă ună ăstă-felă de cursă sistematikă și bine kombinată, esse și oamenii kă ună suirită dezvoltată sistemativă, oameni speciali, capabili de a preda și altora kă folosă știința și cunoștințele lor, și prin ărmare a servi Statului și societății.

La noi însă, după combinarea instrăkției noastre, kă ce felă de cunoștință solidă esse jănimea din șkoale și kă ce specialități, înkilă să sînt folositori și altora, și societății în ănerere?

Kănd cine-va și arănkă okii la klassesle închepătoare, vede kăte ună numără aproape de 200 șkolari închepîndă a învăța; numărulă ăcestora închene a scădea la sînt-kare klassă mai măliă, pînă ce la klassesle sșnere abia remăne kăte 3 sau 4 șkolari; iară ceî l'ălții, ne mai pătîndă șma lăngă drămă ală învățătorei, se lassă din klassă în

klasъ, ши ремънѣ desgъstajî saš osteniŋî ka kълль-
torъlѣ kare se onresče obositѣ ши deskъraŋiatѣ în
mizlokъlѣ drъmъlъi, kълnd stъ ши se gълndешte kълѣ
are съ mai зmble пълъ съ аjъngъ la kavъtълѣ ka-
rierei sale. Че се fakъ ачестî skolarî? Toŋî ачестî
jълî skolarî remашî de пe la a 4^a, 5^a, 6^a, klasъ, în-
четълndѣ d'a mai învълда, ремънѣ fълъ ниŋî o învъл-
дълтеръ solidъ, ши prin зmare пѣ съntѣ декълѣ ni-
sche оamenî suoŋî, kъ kavetele пline de fъmъrile
prokouselei че аš dobълnditѣ în ачelle дохъ trei klas-
se ѧimnasiale; ши astъ-felѣ, în ачeastъ stare de ne-
komplekтъ învълдълтеръ, fълъ ниŋî знѣ prinŋiniѣ solidъ,
fълъ ниŋî o ideъ despre reliŋiъ ши despre аdevълъ-
рълѣ lъkrъrilorѣ, înченѣ а skrie, а се face оamenî de
littere; аstorî, пѣblichistî, политичî plinî de сѣiŋѧа di-
plomaciei, критичî аskъŋiŋî ши într' o vorбъ kondъ-
kълtorî аi оинiei пѣbliche, пропaгълndѣ ши lъŋindѣ
ideile lorѣ гълъчitoare prin kare zikъ съ dъkъ по-
полъlѣ ши ѧarra пe kallea ferичirei ши а мълntъirei;
ши astъ-felѣ се fakъ stavилъ ши ачellora karîlî prin
tr'знѣ stъdiѣ komplekтъ ши solidъ аrѣ пѣtea în аде-
вълрѣ kъ prinŋiniile ши kъ moralitatea lorѣ съ prodъkъ
folosѣ iarъ пѣ вълъmare.

Чине нѣ счѣтъ къ ла оуї-че популѣш ѿ лѣме, лѣкрареа пѣтереї политиче требѣш съ згмезе прогрессѣш знеї дрене едѣкацїї націонале; шї къ ачеа-стѣ лѣкраре а пѣтереї се restrinде, се лѣгесче, се комѣникъ, фѣръ а се слѣби, дѣпъ кѣтѣ спиритѣлѣ пѣ-блїк се formeазъ, се desvoaltъ, се ѿналѣъ prin аде-вѣrate prinципїї де instrѣкцїѣ ѿтелектѣалъ шї мо-ралъ. Іар дакѣ ачестѣ уrogenѣ алѣ популѣшї нѣ ва фї конформѣ знеї дрене едѣкацїї, нїчї басатѣ пе адевѣratele prinципїї де моралїтате, атѣнчї пѣте-rea политикъ нѣ поате фаче алѣ декїтѣ а restrїнде, prin мѣсѣрї ѿгеленте, лїченѣ че с'арѣ ѿвї шї арѣ касса релле шї nenorочїрї пентрѣ societate.

Este счїстѣ де тоуї къ ла оуї-че популѣш, фїз кїарѣ шї ла челѣ маї моралѣ шї маї чїवलїсатѣ дїн лѣме, тоїѣ маї ремѣне о мѣлѣме де смїнтїгї шї де ѿнїоранцїї (неїнвѣдацїї). Нѣ este требїнѣъ д'а observa къ чеї маї перїколосїї дїн ачестїї смїнтїгї шї ѿнїоранцїї, сѣнтѣ дїн класеле че се кредѣ кїнѣ ѿнвѣдате сѣѣ instrїте, адїкъ дїн ачеїа карїї счїѣ кѣте чева дїн тоате, афаръ де ачеа че с'арѣ кѣ-венї съ счїѣ маї ѿтѣїѣш спре а мерїта нѣмеle де ѿнвѣдацїї шї капабїлї д'а прїчене съ мѣнѣїаскѣ шї съ кондѣкѣ лѣкрѣрїle. Шї ѿн тоуї тїмнїї претѣтїndenї нї-

sce asemenea literații inioranți, mi nisce asemenea smintiți kx nșmele de ingelenți aș fșkștș revolșuile; mi daka aeste revolșuți n'aș restșrnatș societșgile din temelș, kșı altș s'arș kșveni sș mșlșmeaskș čineva? İntșıș lșı Dșmnezeș, negreșitș, mi apoi acestorș mșlșmı de noroadē maı mșlș saș maı pșđınș ĩnsșflate de suiritșlș krestineskș.

Nısce asemenea oameni fșrș prinčimı mi fșrș vre o ĩnvșđđtșrș solidș, pretındș, prekșm amș zisș, a se face, prin skrierile mi prin ideile lorș, lșminștorıı mi kondșkștorıı opiniei pșblice, mi a promite bıetșlșı popoľ romșnș sarea mi marea. Astș-felș, arșnkșndș-ne okıı mi asșpra litteratșrei noastre naționale, mi esaminșndș čeva maı de aproape, afarș de șnș prea mșrșđınıtș nșmerș de skrierı kare arș pștea sș merite aestș nșme, čelle l'alte, mi čelle maı mșlte, nș sșntș dekștș o kșl-leșere de tradșkșıı de romanele čelle maı sminti-toare suiritșlșı mi inimeı jșnimeı; mi aesteia kıarș skrise ĩnr'o limbș ama de perfekș kșltivatș, ama de ĩntelligibilș, ama de frșmoasș, ĩnkıtș mi pentș ačeașta datorșmș rekșnnosčındș totș bșneı ĩngri-jiri a Eforiei mi a kornșlșı profesoralș, kariı 'mi aș denșșș toate silinșele mi ostenelele lorș mi aș datș o

gramatikă prin care s'a regălată limba, scoțându-o din amalgamă în care se afla. De unde provine a ceea-
stă mi în literatură? din nimic alt decât din lipsa de prin-
cippii solide la învățătură, de unde mi anlekarea la
citirea mi tradăcia unor asemenea skrieri, pentru
care s'aș găsiti mi editori kari ai deșșă fondări
sune a le țipi pentru lăminarea nației române,
cherindă inkă mi remănerăii de la găvernă ka ni-
șce bine-făcători păblii! Iată unde ne a kondășă
rellele base alle instrăcției păblii; iată care sântă
șmăurile șni principii greșiti; iată foloasele mă-
șărilor lăte d'a nă se introdăce dintră înșenșă ka
basă principali a învățătorei, principiiile moralei
religioase a ștreșnilor ș nostrii. Și fiindă kă la
noi toate nă sântă mi nă se fakă dekășă dăpă alăi,
adikă toate nă sântă dekășă nișce imităii de la
ștrăni, mă miră kăm de s'a pătășă ka nămai la noi
șă se introdăkă totiș ce este măi strikată afară, mi
nimikă din kăte sântă îndemnăloare la bine. Pen-
tră aceea mi eș totiș de la ștrăni voiș șă citeză
aiă kăte skriș șni astoră în așeastă privingă; mi
eată ne lăngă alte ce măi zice:*) „Eș mărtăriseskă

*) Je reconnais encore que le progrès éducationnel est nul chez
les peuples non chrétiens, ou qu'il n'est qu'une singerie;

mi rekunoskǝ inkǝ kǝ progresǝlǝ in edǝkǝgia mi kresǝerea pǝblikǝ nǝ esistǝ la popoliǝ linsiqǝ de prin-
cipiile reliqǝiei kristiane, saǝ kǝ nǝ este altǝ dekǝtǝ
o maǝmǝpǝrǝrǝ de la strǝinǝ; mi eatǝ kǝvǝntǝlǝ pen-
trǝ kare trebǝrǝ ka la nisǝe assemenea popoliǝ, des-
potismǝlǝ gǝvernamentalǝ sǝ remǝrǝ totǝ aǝelamǝ.
Pentǝrǝ aǝeasta insǝ krezǝ, domnilorǝ, kǝ veǝrǝ fi
ama de bǝniǝ inkǝtǝ sǝ nǝ mǝ kontestǝqi faktǝlǝ ǝrmǝ-
torǝ: Katexismǝlǝ krestineskǝ a kreatǝ in Eǝropa
naqǝiǝ intǝreǝi de oamenǝ kǝ sǝiǝnqǝ mi ingellenqǝ,
astǝ-felǝ inkǝtǝ konii sǝtenilorǝ nostriǝsǝiǝ maǝ mlǝtǝ
desure ǝelle maǝ insemnǝtoare lǝkrǝrǝ kare interes-
seazǝ omenǝrea, dekǝtǝ ǝeea ǝe nǝ sǝiaǝ Sokraqǝiǝ
Platoniiǝ, Aristoteliiǝ, ǝiceroniiǝ, Senǝqǝiǝ, Antoniniiǝ mi
alqǝiǝ ka dǝnǝmǝ. „Resǝnǝnzǝ akǝm domniǝ propagatoriǝ
de ideile progresǝlǝi mi a ǝivilisǝqǝiei, ǝe ǝe felǝ de
basǝ imǝ intemeǝazǝ professia kredǝnqǝei D-lorǝ? ǝe

et voilà pourquoi le despotisme gouvernemental doit y
rester le même; mais, en retour, j'espère que vous vou-
drez bien ne pas me contester ce fait: „Le caséchisme
a créé en Europe des nations entières de savants et de
sages, de telle sorte que nos petits villageois en savent
plus, *sur toutes les grandes questions qui intéressent
l'humanité*, que n'en savaient les Socrate, les Aristote,
les Ciceron, les Sénèque“.

ce felă de prinčinii doreskă s'ă introdăkă progresă civilisației în țara românească, care nici odată n'a avut altă skăpare, altă mântuire, altă basă a învâpțirei mi a naționalității sale decât religia mi biserika, respektate mi p'strate de strebniî s'ăi gloriomi?

Vai! mi iar' vai! aici ară fi lokă s'ă fakă o lăngă ieremiadă, o lăngă plăcere despre soarta ce ne amenință kă propagarea znoră asemenea ideî r'țutate mi smintitoare! Dar' ce s'ă zikă! celă obișnuită în r'ță, însăși obișnăința ilă face s'ă krează kă r'ță este bine iară nă r'ță! Săntă însă mai m'ltă dekătă konvinsă kă rezultatele instrăkuii p'bliche la care s'a nesokotită dintră închenătă morală religioasă vor înkredința mi mai m'ltă dekătă akəm, kă znika skoală morală a nației noastre este Biserika, prekəm a fostă totă-de-șna.

Immoralitatea, zice znră astoră modernă, imblă totă-de-șna alătrerea kă disuregărelă religiei.1)“
Mi așrea iar', în doză vorbe arată care este a-

1) Immoralité ne marche jamais sans l'irreligion (A. Martinet, la science sociale).

devărata scoală publică, zicând: „universitatea popo-
lară este Biserica.1)

Sure a se konvinçe însă mi mai bine Efo-
ria de defektosul sistemă ală instrăkției publice
la noi, mi de greameala sa d'a năprivi reliția de ba-
să esențială a edșkăției mi a instrăkției naționale,
mă mărțineskă a cita aici ka o konklăsiă asupra
instrăkției, șrmătorulă pasăiș estrasă dintr'șnă ra-
portă ală D. Chadwic, prezentă la parlamentulă
englesă în 1845, mi șnde arată în preskărtare an-
keta saș ținetarea oficială asupra stărei klasei
lăkrătoare zicând: „șntă foarte konvinsă kă daka
nă se va omi strikășnă morală țin s'a întinsă în
klasele indștrioase, starea socială a așestei țerrī
se va rșina, mi imperiulă Britanică se va dărbă-
na. Eș n'amă vorbe indestăle de pătornice șure
a esurima deșravarea țin se întinde în toate zillele
înaintea okiloră mei. Edșkăcia, astă-felă
prekșm esistă astă-zī, dă țin mai măltă
la vișă de kătlă la virtăte2) ESTE ȘNA
DIN ȚELLE MAI MARI NENOROȘIRI ALLE SO-
ȚIETĂȘII KA INSTRĂKȚIA ȘB SE LĂȘFA-

1) L'université du peuple, c'est l'Eglise ibid.

2) Kătlă amă fi de fericiți șă așzimă mi din șinșle kameriloră române
ast-felă de base solide nentș îndrentarea radikală a nației.

СКЪ ГЪРЪ РЕЛИЦИЪ“.1)

Ши апої, оаменї лїнїї де ої-че прїнципїї solide, лїнїї де їналте кѣносчїнге полїтїче, лїнїї їн фїне ши де ої-че їнвѣдѣтѣрѣ їн матерїѣ рели-
 цїоасѣ, некѣноскѣнд декѣтѣ а пронѣнга кѣ енафѣ обїчїїнѣїта лор деїсѣ, кѣ аѣ ешїт дїн сколїстрїїне; оаменї плїнї де натїмї ши де амбїцїї, претїндѣ кѣ еї ши нѣмаї еї се прїченѣ а кондѣче лѣкѣрїїле, нагїя ши гѣarra, ба їнкѣ нѣмаї ши нѣмаї еїа се фаче де сїне ши лѣїслаторї перфектїї, дрептїї ши ненаргїалї! Дар' ла ачѣаста лѣсне лї се поате респѣнде: веїї фаче лѣїї, домнїлорѣ лѣїслаторї лїнїї де прїнципїї релицїоасѣ, да, веїї фаче лѣїї; дар' їнсѣ че веїї кѣстїга саѣ че веїї фолосї кѣ ачѣесте лѣїї? нїмїкѣ алѣ, негрѣ-
 шїтѣ, декѣтѣ а вѣ маї конвїнѣе дїн нѣоѣ ши а маї лѣа ши о алѣ довадѣ де ненѣїнга ачѣесторѣ лѣїї kontra реллелорѣ моравѣрїї ши а реллї їнтокмїрї де

- 1) Jè suis fermement convaincu que, si la dépravation morale qui s'est répandue dans les classes industrielles n'est pas arrêtée, l'état social de ce pays sera ruiné et l'empire Britannique détruit. Je ne trouve pas de langage assez fort pour exprimer la dépravation qui s'étend tous les jours sous mes yeux. L'éducation, telle qu'elle existe, mène plutôt au vice qu'à la vertu. *C'est une des plus grandes calamités de la société que l'instruction soit répandue sans la religion.*

învăţătură, linsită de base religiōase! k'c'i b'nele moravuri s'nt' fr'kt'le ed'kac'iei ōenerale, a familie; mi k'nd ed'kac'ia ōeneral' este smintit' în urin'ciunile sale, moravurile ōrmeaz' a fi strikate, leŋile neobservate; ama dar', ink' odat': l'universit' du peuple, c'est l'Eglise; adik'; skoala mi ōniversitatea popul'ski este Biserika, este religi'a, iar' n' învăţ'urile pr'p'editoare ce se res'ndesk' în s'nl' societ'ii noastre de kanetele smintite mi esaltate de ideile revolŋionare alle altor' smintit' de prin str'bin'tate.

Şi fiind' k' este vorba de revolŋii mi de revolŋionari, s' vedem' ce s'nt' revolŋiile mi ce bine fak' elle în societate. Şi la aċeasta n' m' voi' servi dek't' k' tekst'le k'iar' al' astorilor' franċesi kari' a' s'ist' a le defini mai bine, ka ōni' ce a' av'rt' mi a' v'z'rt' adev'rate revolŋii mi revolŋionari în ōarra lor', iar' n' maim'ŋurii de mela al'ii. Ama dar' iat' ce zik' aċest' mari astori despre revolŋii mi revolŋionari: „Daka n' v' este „k' tot'le str'bin' istoria revolŋiilor' noastre, tre- „b'ib' s' s'ciit' k' elle s'a' f'k'rt', se fak' mi se „vor' face tot'-de-ŋna de nisċe oameni vestigii „pentru desfrinarea lor', de nisċe fi' r'bi mi înd'-

„гътничі (adikъ vagabonzі mi пѣngamі ne romъne-
 „ше), de skolarі цінхуї kъ kieltъiala Statъlxi, mi de
 „toate mediokritъpile, adikъ de тоцї oamenіі neka-
 „nabilі че се гръмъdeskъ in profesіile liberale.
 „Acesta kroiалъ de oamenі аș fъkstъ din gvernъ arta
 „de а rsina o цarrъ moralіvesue mi fsіvesue1).

Дъпъ че арътайъ аичі definiția че дъ revolъ-
 цionarilorъ асторіі Ехроней lъminate, mi mai kъ sea-
 мъ Francesіі kariі le аș гъstatъ бхнълъ mai мълтъ
 декътъ орі-kare altъ нацїъ, съ vedemъ акъm mi
 binele че аș адъsъ revolъциіle. Ми la ачeasta нъ
 мъ воіъ servi декътъ iar' kъ асторіі francesі, kariі
 аș нъstъtъ съ anrechiese binele prodъsъ in societate
 de revolъциі. Іатъ dar' че zikъ еі desure ачeasta:
 „revolъциа а свіstъ нъmaі съ striче mi съ дъгъме,
 „фъгъ а fi insъ канabilъ mi de а fonda чевa. Кътъ
 „desure prinципиіle ne kare ea съ ингъmfъ kъ le а
 „skosъ in лъme, чине-va poate face unsoare ka съ

1) Si vous n'etes pas tout à fait étrangers à l'histoire de nos revolutionss, vous saurez qu'elles ont été, qu'elles sont, qu'elles ne cesseront d'être l'oeuvre des illustres débauchés, des mauvais fils, des *boursiers* et de toutes les médiocrités qui s'encombrent dans les professions libérales. *C'est ce monde là qui a fait du gouvernement l'art de ruiner un pays au moral et au physique.* (A. *Martinet. Science sociale.*)

„arată ună singură simțimentă, o singură idee în
 „adevărul folositoare omenirei, care să nu fie mi în
 „sinăle Bisericii. Pe lângă câte a făcut ea (re-
 „voluția) în lume, nimeni nu îi poate contesta bi-
 „nele ce a făcut d'a arăta pericolele principilor
 „revoluționare și nevoia unei religii pentru manui-
 „rea ordinii sociale și politice.“¹⁾

Să mai citez încă, pentru dezvoltarea po-
 polărilor române asupra credinței și a necredinței
 kum și asupra revoluțiilor, câte zice mi astoră
 germană D. K. G. Barth, în a sa Istorie bise-
 ricească, spre a lă face să cunoască ce tre-
 buri să aștepte de la oamenii noștri răși nămiți
 n și o i. **Și** este ce zice acestă astoră germană:
 „Religia este ună lucră atăt de însemnată pen-
 „tră mintea noastră, încăt noi oamenii nu putem
 „trăi fără a nu crede în ceva. **Și** dacă omăle

1) La révolution a su détruire, elle s'est montré incapable de fonder. A l'égard des principes qu'elle se glorifie d'avoir mis en honneur, on peut la défier d'indiquer un seul sentiment, une seule pensée véritablement utile à l'humanité qui ne soient pas dans l'Eglise. — Entre autres bienfaits on ne saurait lui contester celui d'avoir montré le danger des principes révolutionnaires et la nécessité d'une religion pour le maintien de l'ordre social et politique. (A. Actorie' réparation du mal.)

„se va lepnda de kredinga sa katre D-zeş, totş
 „maî krede ori în diavolş, ori în sine, saş în vre
 „o nşskociure a inkinşirei sale. Kşnd cine-vase va
 „lepnda de adevrata kredingş, ori şi kştlş de tare
 „arş arşta în lşme professia sa de nekredinciosş,
 „de mşlte ori însş totş va arşta pe askşnsş te-
 „meri şşperştişioase şi fşrş voia sa. Nekredingş
 „şii şşperştişii şşntş în adevrş doşş lşkrşri op-
 „uşse între elle, dar' niş odatş nş şşntş în fantş
 „despşrgiite şna de alta; elle se potş kompara kş
 „dşoi servitori într'o kasş, kari şe dispşte între
 „dşnşii pentş favoarea ştşpnşlşi lorş, şi prin
 „şrmare nş potş servi amşndşoi la şnş lokş. Dar'
 „şi daka de nevoiş trebşiş ka ei şş fiş despşrg-
 „şii între dşnşii, şnşş din ei ori şi kare va fi,
 „chelş nepşimitş în serviciş, şneltesşe totş şe poa-
 „te, ka şş şşrne pe chelş-l'-altş înaintea ştşpnşlşi
 „şşş. Şi este şnş adevrş kşnnoskştlş de toatş
 „lşmea, kş şei maî mari din şei şe se nşmeskş
 „liberalisti, kari ka vekii Sadşkei nş kredş maî în
 „nimikş, niş kiarş în esistinga lşi D-zeş, ajşngş
 „kşte odatş atştlş de şşperştişiomş şi frikomş, în-
 „tokmaî ka şi kopii şei mişii. Şi în adevrş, chelş

„че нѣ креде ин есистенга лѣ Д-зеѣ, кѣ дрептѣ
 „кѣвѣнтѣ требѣи съ се теамъ де орѣ-че.

„Іаръ ин кѣтъ тикѣловѣ поате преа лесне о
 „астѣ-фелѣ де некредингъ съ аѣнде о societate ин-
 „treagrъ, avemѣ де есемплѣ пе Франга, ѣнде инфри-
 „кошѣтоarele съене alle revolѣгїеї, пе ла сѣрмитѣлѣ
 „veakѣлѣ дїн ѣрмѣ, аѣ иѣворитѣ де одатѣ дїн ре-
 „спѣндїреа ѣeneralъ а некредингѣ. Аѣeastъ ре-
 „volѣгїѣ а addѣсѣ moartea прематѣргъ а маї мѣл-
 „torѣ мїї де оаменї, а есїлатѣ о мѣлѣїме дїн сї-
 „нѣлѣ patrieї, мїї с'а фѣкѣтѣ каѣсъ де пенѣмѣратѣ
 „grelle nenorocїїї ин Франга мїї ин тоатѣ Европа,
 „маї мѣлтѣ декѣтѣ орѣ-каре алтѣ reformъ наѣїоналѣ
 „ин исторїа оменїреї. Monstrѣrїle саѣ іасмеle каре
 „се аѣлаѣ пе атѣнѣї ин канѣлѣ Franceї се indemnѣѣ
 „ѣнїї пе алѣї де а десїїнга Dѣmineka мїї орѣ-че
 „felѣ де слѣѣѣ крестїнеаскѣ, мїї съ проклame urїн ор-
 „дїнѣ пѣблїкѣ мїї formalѣ кѣ нѣ este Dѣmnezeѣ.
 „Singѣra lorѣ adorare era Zїna raїїsnei, каре
 „се representa де о femeїѣ desfrїnatѣ. Nѣ мѣлтѣ
 „дѣнѣ аѣеа с'а datѣ алтѣ ordїнѣ, каре erta ado-
 „rarea Fїнѣїї преа їnalte. Ын аѣеламѣ тимѣѣ
 „фѣкѣндѣ-се ѣерѣетаре ла ѣнѣ кѣвѣнтѣ revolѣгїїонарѣ
 „ин орашѣлѣ Nanta despre есїстїнга лѣї Dѣmnezeѣ,

„kënd presidentëlë pronëse ka, këpî din çei de fagë
 „kredë în D-zeë, s'şî ardiche mëna în sësë, në
 „s'a gësitë dekëtë nëmaî o biatë bërëpë karea
 „këtezë s'ë fakë ačeastă, din toatë mëlçimea çe
 „se afla akolo adënatë. Orî şî këin însë 'şî aë
 „maî venitë oamenii în simçiri, inkëtë s'ë priimea-
 „skë esistinga Fiinçei prea înalte, daka në a
 „Dëmnezeëlëi din Apokalinsë; şî mëlte s'aë maî vorbit
 „atëpçî pentrë konsakrarea këneî serbëtori în ono-
 „rea ačestei Fiinçe prea înalte.

„În zillele ačellea s'a întëmplatë ka këş b'ë-
 „iatë s'ë s'ëvërşheaskë o xoçie; şî întrebëndë-se de
 „mëm-sa këm de a këtezatë s'ë s'ëvërşheaskë o
 „fantë atëtë de skërboasë? b'ëiatëlë i respënsë kë
 „naivitate kë a voitë s'ë gëste pl'çerea xoçiei, maî
 „nainte d'a se întoarče D-zeë în tronëlë*) s'ë: këpî
 „atëpçî nimeni në aë maî këteza s'ë fëre. O čea-
 „të de t'ëlxari, kariî intrasserë kë sila în kasa këş
 „omë avëitë, dëpë çe aë legatë pe stëpënelë
 „kasei de m'înî şî de niçioare, l'aë lëpçitë joşë la
 „p'ëmîntë şî aë grëmëditë asçura lëi o mëlçime de

*) Bën e Dëmnezeë, de la 48' inkoa a înçenstë s'ë se depërteze şî pentrë
 trë noi de la tronël s'ë: xoçille, t'ëlxëriile şî omorëriile se înslçesk pe
 toatë zioa; linsa şî s'ëg'çia ne-a n'ëpçit ne toçî, na feričire! aseme-
 nea këria n'aë maî gëstatë romini niçî odatë.

„sacii dewerji. **Ш**i fiindă kь aчeļă nenoročită stri-
 „ga kь era anroane sь moarь, xъlă din ceata tîl-
 „xariloră ađ pronăssă ka sь'lă ommoare. Vai! strigь
 „omălă kinăită; dađi-mi чeļă nъjiņă timņă ka sь'mi
 „predađ săfletălă în mъinile lăi Dămnezeđ. Чe
 „zičii? respănserь tîlxarii; mi kătezi tь sь mai
 „vorbesčii inkь mi de Dămnezeđ? Nă sčii tь kь
 „nađia a dekretată kь nă este Dămnezeđ! **Ш**i atănčii
 „inđrăndă-'lă mi mai măltă ka ne xъă kьlkьtoră
 „de leđi, ilă loveađ fьrь milь kь armele loră,
 „pъnъ чe l'ađ lăssată lănăită la pъmintă mi plină
 „de rane, în starea čea mai tikьloasь.

„Iatь kare săntă frăktele nekredingei mi
 „prin șrmare alle revolăđiei mi alle revolăđionari-
 „loră. **Ш**i čine a mъntăită oare Čermania de a-
 „čestă venină ommoritoră ală nekredingei? Nimeni
 „altă, negrewită, dekьită nămai ačela, kare singără
 „poate sь tьmъđiaskь nenătingele omenesčii. **Ш**i
 „kăm ađ fьkăită ačeasta? Aičii kь drentă kăvintă
 „năstemă ziče, kь „de la чeļă če mъnka a ewită
 „mъnkare, mi de la чeļă tare a ewită dьlčeađь
 „(jăd. XIV, 14), Ačestă tare a fostă Napoleon I.
 „imăratălă Frančesiloră, xnikălă în felălă sьă,
 „karele în kărsă de mai mălđii anii a ĩinătă sьă

„jăgǎ mi nedomirire popoli întreui mi mai kǎ sea-
 „mǎ pe Germania; iarǎ kǎnd Dǎmnezeǎ le-a li-
 „beratǎ, ka prin minǎne, de sǎb jǎgǎlǎ aĉesta,
 „atǎnĉi inĉelǎrǎ a vedea mi a kǎnoasĉe iarǎ kǎ
 „Dǎmnezeǎ este domnǎlǎ ĉerǎslǎi mi alǎ pǎmintslǎi,
 „mi sǎ mǎreaskǎ nǎmele lǎi. De atǎnĉi o mǎlĉi-
 „me de oameni de toate tǎntele se deklarǎrǎ in
 „favoarea religiiei; mi infokarea lorǎ pentrǎ sǎntele
 „skrintǎrǎi mi sf. Apostoli aǎ adǎsǎ ka ǎnǎ felǎ de
 „viacǎ poǎrǎ in mai mǎlte pǎrĉi. Pe de altǎ parte
 „o nenǎmǎratǎ mǎlĉime de kǎrĉi religioase mi kre-
 „stinesĉi se respǎndirǎ in mai mǎlte lokǎrǎi, mi pre-
 „tǎlindenǎ lǎkrarea sǎntǎslǎi spiritǎlǎ alǎ lǎi Dǎmnezeǎ
 „n'a remasǎ fǎrǎ martǎrǎi. Dar ori mi kǎm in sǎ,
 „toate aĉestea sǎntǎ denarte de a fi perfekta feri-
 „ĉire, saǎ paradislǎlǎ; mi ĉelǎ ĉe doresĉe sǎ lǎrde
 „veakǎlǎ de akǎm, sǎ nǎ 'mi nearzǎ timǎlǎ, kǎ ĉi
 „este o mare lǎntǎ in tre lǎminǎ mi in tǎ-
 „nerekǎ, sfǎrǎmitǎlǎ kǎreia nǎ'lǎ nǎtemǎ
 „prevedea in kǎ. Nǎmai ǎnǎ lǎkrǎ este sigǎrǎ
 „mi adevǎratǎ, kǎ trǎismǎlǎ mi birǎnĉa desǎvǎr-
 „mitǎ remǎne la Domnǎlǎ Iisǎs Xristos mi la im-
 „pǎrĉia lǎi; de mi pǎrǎ sǎ soseaskǎ imǎrĉia
 „lǎi, poate sǎ intrǎmǎ in ĉea mai mare din toate

„lantele în kontra psterilorș întsnerekșlș; mi lșmi-
 „na evanđelikș, de kare ne bșkșrșmș astș-zī, poate
 „sș se mai întsnecș de o negșrș degroazș mi în-
 „frikosheare preste toatș Eșropa. Este dar' de datoria
 „noastrș a întrebșinđa psterile dșrsite noș pentrș kom-
 „baterea mi apșrarea drenteī kredinđe a lși Xristos.“

„Iatș ce skrīș bșrbaiđi lșminaiđi mi prevșzș-
 „torī aī Eșropei adevșratș ċivilisate; iatș fantele
 „șnde kondșce nekredinđa mi ideile vagabonzilorș;
 „iatș ce așteantș pe bīetșlșș popolș romșnș, daka
 „elș, în amșșpirea sa, se va lșa dșpș kapetele smin-
 „tite pline de ideī revolșșionare kare 'mi aș propșșș
 „sș'lș kondșkș pe kallea ferīċireī; iatș șnde ne dșce
 „prinċipiile greșite mi reaoa aplikare ce se face fraset
 „de o a m e n i p ș o i.

Amș zisș de revolșșii mi de revolșșionari:
 n'amș vorbitș însș mi de adevșratșlș sensș alș zīcereī
revolsiis, mi daka la noi amș avștș revolșșii mi
 revolșșionari, saș nșmai nīșce mai mșșđii de revolșșii.

Este sċiștș kș zīcerea revolșșii se tra-
 „pe din zīcerea latinș revolvere, kare îndelleċe
 „a se învșrti, a reveni așpșrșș. Assemenea se sċiș
 „kș în sċiinđe prin zīcerea revolșșii, se îndel-
 „leċe mișkarea ċirkșlarș a șnși kornș împrejșrșlș șnși

пунктă privită de центр; прекъм с. е. пѣмѣнталѣ
 ишї face revoluția, adică okolălă imprejărlă soare-
 lăi în kărsă de 365 zile și kăte-va ore.

În ordina socială, revoluțiă se пѣmesче
 totă felălă de skimbare însemnătoare че se întѣм-
 плă în lăkrările lămesчї, adică în morăvrї, în ou-
 niї, și mai kă seamă în găvernă. Dăпă istoriци
 Европеї, чelle mai mari și чelle mai însemнătoare
 revoluții politice din timpi mai псої, săntă revolu-
 тиїle Eogliterei din ani 1645 și 1688, kare res-
 țarnără din skăsnă dinastia Stărgiloră; în Franța,
 чеа de la 1789, ача din 1830 kare se пѣmesче
 чеа din Іаlie, și чеа de la 24 Fevrărie din 1848.

Skonălă revoluțiilor în societățile omensчї
 нă este altălă dekătă a addचे o altă stare de lă-
 krări dekătă чеа че există. Ної Romăniї, și dăka
 амă пătea zиче kă амă avătă revoluții, нă пătemă
 da ачeastă нămire dekătă mișkărei че се făkk și
 la noi în 1848, kănd toată Европа era înflăkkăra-
 тă de ачesălă spiriț. Аша đar' атăнчї și пăмаї а-
 țăнчї амă avătă și noi revoluții.

Еї bine! че амă kăпtigată noi Romăniї în
 ѣрма ачesteї mișkări de la 48? счїă kă чеї імбъ-
 таїї de patriotismă voră respănde kă амă kăпti-

gată ceea ce avemă astă-zî, mi kă ceea ce avemă astă-zî l'aă dată ei mi nămaî ei naiei române. Eă kateză a le zice din parte-'mî kă n'amă kăştigată dekătă invasiile ostiriloră străine, dekătă apăsarea mi sfferinşele bietăi poplă română, mi zăă reşimă mai aspră dekătă ačela de kare ne băkrasserămă pănă atănci, adikă înaintea mişkării din 48; ačeastă o zikă pentră resnănsăă ce voră face kă amă kăştigată čeva; iar despre ceea ce zikă kă avemă astă-zî, eă resnănză kă de mi avemă čeva, avemă însă poate mai păşină dekătă ceea ce ne-aă lăsată strebăni nostrii, kariî în prevederea loră politikă, şciindă mi kănoskăndă kă viitorăă ačestei țerrî n'ă să mai poată fi sşşpînă de şrmăşii săi ka de dănişii, aă dorită mi s'aă silită să ne pînemă drentă mostenire o autonomă, apărătă mi asigărată kă săncele loră.

Dău art. tratatăi din Paris, şrmăndă ase konslta naşia asăpra nevoiloră ce simşea pentră o îmbăntăşire în sînăă săă, Romăniî în adănrile ce se formaă pe atănci săb pămire de klăbări, formăindă čelle patră pănktări le-aă čerăă prin diavăă ad-hoc de la uşteri, de şnde ni s'a dată konvenşia, pe bazele kăreia lăkrăă astă-zî.

Nă utiă akăm daka ačeste patră pănktări čerăte de la

nterî ni s'aş mi akordatş în întreprimea lorş, mi în
 sfîrmitş daka partea cea mai essentială din elle nş a
 fostş unş drentş alş nostrş rmasş de la strb-
 bşni. Nş voiş iarşmi s'şmi însşmeskş nînte kşn-
 nouthinge politice ama de întinse mi s'ş zikş kş
 konvenşia este bşnş saş rea, kşçî ayeasta este de
 konpetinşia altora! Ceea ce voiş s'ş zikş este kş
 din kşte amş mostenitş de la momî de la strbmomî,
 prekşm amş zisş mai sşsş, singşrşlş drentş la kare
 fie-kare romşnş adevşratş a trebşitş mi trebşie s'ş
 şie mai mşltş, este astonomia, mi amş dori ka çei
 mai konpetenşî s'ş mş lşmineze daka ayeştş mare
 drentş lşssatş de strbmomî nostrîi, s'a întşritş mai
 mşltş prin konvenşia*). Prin şrmare, lşşşndş ne fie-
 kare, dşpş ayeşte pşşine motive ce amş esşsş, s'ş
 se pştrşnzş singşrş de adevşrş, mş întorkş kştre
 ayeia kariî, de mi kş konvenşia în mîpş, dar voindş
 a se arşta ka nîşce lşçeferiî, zikş kş ei mi nşmai
 ei lşkreazş mi akşm pentş gloria mi ferichirea na-
 şiei, ce staş într'o indenendinşş întreagş din întrş
 mi din afarş, mi'ş întrebş, kind oare vomş fi noi
 indinendinşş kş desşvîrşire mi din întrş mi din
 afarş? Negremitş, vorş respşnde, ka ori çine: kşnd

*) Ori noi vomş şne konvenşia ne drşşşrile cele bşne, ori kovenşia
 ne va şne ne noi.... giçî poşşle romînş...

vomă fi ca Grecia. Le voi răspunde mi eă kă niči Grecia nă este desvărșită independentă din afară. Dar' fiă mi ca Grecia, prekăm zikă D-loră Însă iar' mi întrebă: pteă-vomă oare ajunge noi în această independență a loră? Dămnezeă s'ci! kăci trebzieste să trechemă mi noi prin așa fase politice ca alle Greciloră, kari kă toată simpatia psteriloră kătre d'nișii, totă nă pteră altă-felă a 'mi dobândi libertatea națională fără sakrifii într'ună resbellă de 7 ani mi mai bine. La aceasta voră mai adaoga apei lăceferi kontra zikăndă-mă, kă noi n'avemă trebziingă să trechemă prin așelleași fase ca alle Greciloră; mi eă mă învoieskă kă a-cestă pteră: kăci la aceasta nă ne sântă favorabile niči posiția noastră geografică, niči relațiile noastre komerciale kă psterile, niči kiară kăltura noastră s'irituală, mi kă atită mai puțină cea morală, mi altele mălte pe kare le akonere țcherea mea în această kărticikă.

Așa dară din toate acestea se poate iar' mi konkide kă noi nă ptemă avea mai măltă dekță chea ce ne-aș dată cei tari, mi prin șrmare trebziă să ne deskidemă okii bine, să lăkrămă în șnire, în dragoste mi în adevărată înfrăpire, pe kăț ne este criată mi pe kăț sokolimă folositoră d'a

ne asigzra dэпъ пэтингъ esistинга fiitoare; kычi dpen-
 тариле mari нэ се добъндескэ кэ vorbe mari чi кэ
 fante ingelente, ми кэ атiтэ маi мэлтэ пентрэ-кэ,
 прекэм амэ zisэ, ачесте drentэри ле аштентэмэ толэ
 де ла чеi тарi, ми пентрэ-кэ prin konvenгiэ,
 пeара 'ми а лэатэ знэ алэ мersэ кэ totэтэ ose-
 bitэ де алэ trekэтэлэи ми о алэ пrefачере саэ re-
 noire интр'але sale din интрэ. Интре чelle пrefэкте
 саэ renoite prin konvenгie зна 'ми а атрасэ маi мэлтэ
 декэтэ toate лэoarea аминте ми де ачeea нэ почiтэ
 treче кэ vederea ачестэ пэнктэ ми а'лэ лэса neob-
 servatэ. Zikэ кэ нэ почiтэ а'лэ treче кэ vederea ми
 а'лэ лэса neobservatэ пентрэкэвiнтэлэ кэ ачестэ пэнктэ
 ка привиторэ ла propriетате, este чelэ маi esenгiалэ;
 кычi temelia esistenгei ori-кэrei societэци civile este
 propriетате, ми де ачeea ea маi 'nainte де toate
 чele-l-alte treбэште respektатэ. Ама dar, пэтериле
 авiндэ ин vedere атiтеа сгэдэирi ми атакэри sociale
 кэssате де пэngамi ми баgabонзi карiи нэ voeskэ
 декэтэ преа iэbitэлэ lorэ принципiэ *komsnismэлэ*, не
 консфингирэ ми не garantирэ prin konvenгie принципiэ
 салстариэ алэ propriетэцей; dar totэ-де-odatэ кэ re-
 statornичиреа societэцей ми asigэрареа еi не принци-
 пiэ салстариэ алэ propriетэцей се дэrimарэ ниште мичi

privelații ce esistaș la o mînz de oameni prekșm
 Ńi niște titluri saș ranguri. Iatș o priefașere saș
 renoire konvenșionalș. Prin așeaștș priefașere saș
 renoire vedemș kș sistema de oameni nșmitș boe-
 reaskș (saș aristokragia prekșm o nșmeskș astș-zī)
 kare figșra Ńn adșnșrile șerreī nșmaī kș drentșlș
 boereskș saș aristokratikș, astș-zī prin konvenșii se
 Ńnlokșește nșmaī de ășei Ńnștrșriđi. Din așeașta poșiș
 konkide kș daka așea sistemș de oameni, nșmitș
 aristokragiș, figșra Ńn adșnșrile șerreī nșmaī kș sin-
 gșrșlș titlș de boerș saș aristokratș, astș-zī figș-
 reazș altș sistemș de oameni nșmaī kș pșterea
 avereī; Ńi kș prin șrmare așea aristokragiș nșmaī
 s'a pșeskimbatș Ńntr'alta ne kare kș drentș kșvīntș
 poșiș a o nșmi aristokragiș avștș.

Aiș iagșŃi maī reneș kș daka sistemș Ro-
 mșni Ńi dorimș viitorșlș ășelș feritș Ńi asigșratș
 nentșrș șrmăși nostri kșm Ńi strșșșni nostri aș doritș nentșrș
 noi, sș fimș bine ađintștorī ka nș kșm-va sș ni se
 Ńnpronrietșreaskș șearra destreinī, Ńi kș kīnșlș a-
 ășea sș devenimș sklavi ștreinilorș kariī kș drentș-
 șrile ășe lise akordș de natșralisare, sș șmple ka-
 merile noastre viitoare Ńmpreșnș Ńi kș Jidani. Sin-
 gșrșlș meș motivș de a fașe așeaștș observađiș

asupra punctelor proprietății este neînkrederea ce amă în natura românilor noștri, cari nă'mi îngrijeskă proprietățile, saș nă se sileskă a fi ei proprietari ai pământului iar nă străini.

Akăm fiindă kă pomeniș de aristokrație mi de boeri, să vedemă daka amă avăte vre odată în țeară aristokrație adevărată, adikă kă drepturile mi privilețiile de kare se vede băkărindă-se aristokrații în alte țerrī străine.

Istoria ne arată kă în țara română boieria, nefiindă fostă ničī odată ereditară la români, nă este prekăm zice mi D. Eliade, dekăte o instituție prin kare se rekomensa valoarea, talentă, virtutea mi serviciă. Iar' aristokrație nă este dekăte akolo unde ea se moutenesce de la pământ kă toate drepturile mi privilețiile loră, prekăm se vede mi pământ astă-zī urmândă-se în Englitera mi în alte țerrī.

Īată dar' boieria țerrei; iată mi aristokrația de kare nă o kănoasce țara ničī în trecută ničī în prezentă; de unde urmează kă aristokrații nă sântă, saș mi de sântă kă nămele, sântă însă nămaī ațea kari s'ăș gindă de datinile mi de principiile reli-

ciocase alle strebșnilorș boiari, mi alș kșrora nșmerș este foarte mșrșinitș, daka nș s'a mtersș de totș.

Aristokracia țerrei noastre nș fș dar' altș dekștș boierii ței vekī, adikș strebșniī acellora țe astș-zī se kalifikș kș titlș de infernalī, mi kșrora, de mi fiș-kare din grelele evenimente țe aș bșn-tșitș aceastș țarrș le-a lșssatș kște țeva de la strșini, totș nș li se poate kontesta o parte din rekșnosțina noastră. Шi nițī poiț nșmi, eșșnșlș nițī ne țelș mai țkștosș kș nișce enitete ka acellea de infernalș, de țiranș, de apșștorș шч. Къчī, de mai avemș țeva bșnș astș-zī în țarrș, strșbșniī lorș aș fostș astorii acestșī bșnș. Iar' daka șniī din șrmășiī acellorș kanī kondșkștori ai nației, ai acellorș vekī boeri kariī ne'aș țșstratș țeea țe avemș, aș abșsatș de nșmele lorș mi s'aș ab-tștș de adevțratșlș interesș alș nației, nș li se poate da lorș nișce asemenea enitete, din kassa loviri-lorș țe aș venitș așșpra acestei nenoroțite țșrri. Къчī în țelle mai țgrelle evenimente alle patriei, ține altș mai mșltș dekștș ei s'aș esnșșșa șșfferi kiarș țșnș mi la șmilinț, nșmai ka șș attragș simpatia strșinșlș nșternikș, șșre a konserva mi a mșntsi din neirea țe amenința mikșlș drentș de astronomiș

kъshigatъ kъ sъncele strebъnilorъ lorъ, alle kъgora zmbre чеї nъoi le invokъmъ astъ-zї, fъrъ a'ї nъtea imita, nesчиindъ altъ dekъtъ a dispregъi pe зrmашї lorъ, kariї nrin jertfele strebъnilorъ lorъ аđ remasъ din obiceiș a se nъmi *aristokrauї*, дъпъ stilxlъ nъođ, їn lokъ de *boїeri* дъпъ stilxlъ vekїđ.

Шї fiindъ kъ zisserъmъ mai sъsъ kъ nъmerxlъ adevъraгилorъ boїarї, зrmашї аї чellorъ vekї, este foarte restrinsъ шї mъrђunitъ astъ-zї; fiind-kъ pe lъngъ nъmirea de boїerъ шї de aristokratъ чirkxlъ шї o altъ nъmire, адикъ de чїokoїx, kare se attribъїт totъ adevъraгилorъ зrmашї аї boїarilorъ vekї, sъ nъ treчemъ fъr' a espika шї oriгїna ачестеї nъmirї din зrmъ.

Счимъ kъ din adevъraгїї boїerї, чеї mai mълђї attamaș pe lїngъ persoana шї kasele lorъ oamenї de rъndъ; ачестorъ oamenї se da obiceișitъ nъmire de *чїokoї* kariї, kивernisindъ-se sъbt proteгїa ачellorъ vekї boїerї, їnaintaș kъ timнъ їn servїчїї пъбличе, пънъ че ајнђеа la rangъrї, шї urїn зrmare шї la fъnkцїїle чelle mai їnnalte. Зrmашї ачellorъ oamenї ајншї saș a *чїokoїlorъ*, okrotїгї de vekї boїarї, sъntъ ачeїa kariї astъ-zї, voїndъ a seleпъda de ачeastъ lenъ, kalifikъ de чїokoї pe зrmашї vekilorъ

lorș protektorî mi adevărați boșeri. În skurtș ce vedemș astă-zî? vedemș ne nisce parvenitî, saș nisce șrmășî ai țiokoilorș kariî insăltș mi kalomniș prin chelle mai șrișioase trivialitșđđi ne șrmășî a chellora în alle kșrora kase strebșne s'aș prokonsitș pșringitș lorș; mi așeasta pentș ce o fakș? oare pentș kș se simtș patriotđđi, mi voeskș sș fericheaskș đđarra? saș pentș kș cei înșșrađđi aș fostș vînzștorîi, mi ei kariî înșșrș mîntșitorîi đđrîi? nș, în adevăřș! Kșș adevăratsłș patriotș nș înșșrș ți sftșșește, nș deshinș ți înșșrșește; niș iarșșî prin faște imbrșkate nșmaî kș maska patriotismșłș voșește a amșđđi porodșłș mi prin șrmare a'șî arșnka đđarra în pșșnastie! Le fakș darș pentș kș sîntș oamenii nșoi? renetș, iarșșî nș: kșș oamenii nșoi nș se formeazș prin fabriș, ți prin lepșdarea vișisłș mi imbrșkarea virtșđđi. Înșș kare din trinșșî s'a lepșdatș de natimî mi de rșștșđđi ka sș poatș merita nșmele de oameni nșoi? Pentș ce dar se svîrkoleskș așești țiokoî mișî? negrewitș penrrș ka sș între înlokșłș chellorș kalifikađđi de dinșșî țiokoî marî; adikș: josș voi, șșșș noi oameni nșoi.

Astș-felș așește kanete smintite șnre a se

argta kь nъmaї eї sъntѣ patrioциї adevъraцї шї kь eї singъrї kъnoskѣ mersъlѣ lъkrъrilorѣ, strigѣ, fakѣ sgo-motѣ prin skrierile lorѣ, resnъndindѣ kolonniile чelle maї skandaloase вn kontra membrilorѣ societъциї вntreцї, peresnektъndѣ nimikѣ, niчї kъviинде sociale, niчї gъvernѣ, niчї reliциѣ. вndъrъtничї, fъrъ niчї o nъstere de a reшmi (kъчї lъmea a вчепeнтѣ a lepre-cци prinципиile dъnъ fantele lorѣ) вndъrъtничї, zikѣ, вn kontra a totѣ чеeste maї presъsѣ de eї шї kon-trariѣ skonъrilorѣ lorѣ nъnъditoare, аѣ adъsѣ prin skrierile lorѣ tъrbъrarea вn toate, nъnъ шї вn interesele klasselorѣ чellorѣ maї de josѣ, kare nъ notѣ prosnera вn meseriile lorѣ dekъtѣ вn liniste шї вn pace, шї alle kъrora mizloache de esistinъъ sъntѣ neinchetatѣ tъrbъrate prin felsrї de neorъndъielї ne kare le-aѣ denъsѣ вn sїnъlѣ societъциї noxa stare a lъkrъrilorѣ, аша nrekъm o вngellegѣ ачeste kapete че se nъmeskѣ nъoї.

Daka ачестї oamenї nъoї arѣ fi fostѣ, sъ nъre-sъnъnemѣ, nъmaї rъtъчїцї, iar nъ шarlatanї шї nizmamї аї binelъї църrei, apoi n'a fostѣ de аjъnsѣ ka sъї skoacъ din rъtъчїre messaцїlѣ domnitorъlъї prin kare se чere konkъrsъlѣ tъxlorѣ la klъdirea edifi-cїlъї de kare цearra se vede lїnsitъ? Nъ ne dъ

oare acestă mesajă ală domnului destălbă materiă ka s'ui eserse acesți rătăciți kondeisiă, daka voeskă a se învâța a skrie? Nă sintă alitea mi alitea lăkrări kare aă trebșingă de îmbăntăgire, mi asăpra kăroga năleaă prea bine acesți skribenți s'ui dea părerile loră, kă îngellenăisne, arătindă ast-felă respektă atită kătre Domnitoră kătă mi sănsnere tronăi? Nă, nă; nă sintă rătăciți acesți nemerniți, či kărați șarlatani mi vrăjmani ai nașiei mi ai liniștii sale!

Nă știă daka nă sântă gremită la acesste toate; ori kăm însă sokoteskă kă acesste refleksii nă sântă kă totă linsite de oare-kare năstere de adevră, mi kă merită o ăerătare mai de anroane. Eă nă attakă de lokă sistema stabilită prin noăă rețimă konvențională, kă ară fi adikă kontrariă simțimenteloră melle intime. Eă nă zikă kă leăea konvențională este rea, mi kă rețimăă konstituțională nă'mi plăce; či zikă kă leăea konvențională este răă îngeleasă de ăei ăe'mi dă nămele de noăi, kari, în doringa loră d'a așăne la năstere, attakă prin fantele loră d'a drentăă kiară noăă nostră prinăiniă de găvernare; kăči libertate nă îngelleăe a se attaka țără osebite toți membrii soăietății de ăelă d'intăiă.

nemernikŝ nŝmaĩ nentŝ kŝvntŝlŝ kŝ ne aŝtmŝsŝbt
reŝimŝ konŝtitŝionalŝ ŝi liberalŝ.

Arŝtaĩŝ maĩ sŝsŝ kŝ pŝterile urinkonvenŝiŝ,
voindŝ sŝ ne aŝigŝre ŝocietatea, konŝfinŝiŝ ŝi ga-
rantirŝ prinŝimĩŝlŝ ŝalŝtariŝ alŝ pŝoprietŝiŝ, adikŝ alŝ
avereĩ, ŝi kŝ kŝ aŝeaŝtŝ noŝ pŝefacere ĩn ordina-
noaŝtrŝ ŝocialŝ, totŝ-de-odatŝ se dŝrŝmarŝ rangŝ-
rile, kare era o ŝtaviŝlŝ nentŝ mŝlŝi de a ĩnainta
la ŝŝnkŝiile velle marĩ ŝi de a ĩntra prin ŝrmare
ĩn rĩndŝlŝ aŝellora ŝe se nŝmeaŝ ariŝtokraŝi. A-
kŝm dar' ne maĩ eŝiŝtŝndŝ aŝeaŝtŝ ŝtaviŝlŝ, o mare
parte de ĩndivide ŝŝrŝ avere se ŝileŝkŝ prin toate
mizloaŝele, ŝiŝ bŝne ŝiŝ relle, ka sŝ ŝi kŝŝtiŝe a-
vere ŝi prin ŝrmare ŝa aŝŝngŝ ĩn kanŝlŝ trebilorŝ,
ŝi aŝŝ-felŝ, foloŝindŝ-se de deŝfinŝgarea rangŝrilorŝ,
se ŝileŝkŝ a ĩnfinŝa eĩ ŝi a ridika o altŝ ariŝto-
kraŝiŝ noŝ ne kare noŝ sŝ o nŝmeŝkŝ ariŝtokra-
ŝiŝ nŝŝkŝndŝ.

„Nŝ kŝnnoskŝ, zĩŝe, Gŝŝtaviŝ de la Tour, niŝi
kreŝŝkŝ este vre ŝnŝ altŝ biŝiŝ ŝaŝ plagŝ kare sŝ
ŝiŝ maĩ ŝpŝimŝntŝtoare nentŝ o ŝocietate dekŝtŝ
kondŝŝerea opinieĩ pŝblice de o ariŝtokraŝiŝ nŝŝ-
kŝndŝ, karea are nevoĩŝ d'a se ĩnavŝŝi, ŝi ne ka-

re nă o pochi nămi mai nimerită dekretă „mediokrația!”

Și totmai azeasta este ceea ce se întâmplă astă-zî la noi; kăci cine nă vede kă inemiții ordinei păbliče îngâmfăgi de sșueslă ideiloră loră, ne kare simlăslă popolă romănlă înmelată le priimesče făr kă să le schie apregăi în toată valoarea loră, cine nă vede, zikă, pânt la ce gradă s'a rătăcită mi s'a korăntă oninia păblikă; cine nă vede kă psterile prinçinale se află toate kă într'ună felă de mișkare kă totslă kontrariă a cellei ce arădori să șmeze? cine nă vede, într'o vorbă, însăși kiară psteria eseksiivă atakată în totă felăslă!

Nă mă sfieskă d'a zice kă mi ordina socială kiară este în perikolă; mi kăm să nă fiă, kănd pressa nă păblikă dekretă kritikă în kontra găvernăslăi mi a kaniloră sâi? kănd toate kăte konstitșe psteria păblikă sântă kritikate, bătate în totă kinăslă snre a se esșne dispregăslăi mi șrei păbliče; kănd în toate zilele, kanetele kare kondăkă oninia păblikă, nă fakă dekretă a respăndi în lăme stirele çelle mai kalomnioase în kontra ștrei lăkrăriloră, astă-felă inkătă să fakă lămea a krede kă toate sântă în ajșnăslă șnei preskimbăgi politice de kare togă oamenii

пачиници ми liniștii se kxtremxrb, kare adxre diskreditxlđ đeneralđ, mi de kare nđmađ vagabonzii mi đn-
gamiđ se bđkxrb ; kđnd, đn lokđ d'a se skrie čeva
pentru đnbxnbđđirea klerxlđi mi đntxreia lđi đn e-
sakta lđkrare a misiei sale sakre, ei se opinteskđ
prin toate mijloacele, đn đxterea presseđ libere, d'a
ataka prin broșuri mi prin foi neiskxlite, ka nisre
kalomnatori askenđi, persoane din klerđ, mi kiarđ
pe kanđi sei, a sđrđna kredinđa, a smđđe din inima
poporxlđi toate mđngđierile reliđiei sale, mi a'lđ a-
rđnka đn patimile čelle mađ feroase, lđ sđndxlđ đn
voia mi đn toatđ asprimea đnei triste soarte, fđrb
niđi o speranđđ de vre đnđ felđ de respđtđre ; mi
đn sfirmitđ, kđ kđnđđ ačesta, a'lđ revolta sđre a'lđ
pđvđli đn grozđviile anarxieđ.

Nđ sđntđ đnsđ nđmađ ačeste nenorociđi kare tđr-
bđrb societatea noastrđ. Kđnd ačesti smintđđi mi smint-
titoriđ ai lđmeđ vorđ ajđnđe la skonđrile lorđ infer-
nale, mi nađđa, pe de o parte va vedea đn kanđlđ
lđkrxrilorđ nisre oameni tđrbđrađđi de miđ de patimđ,
lđnsđđi de ori če ideđ de kđviinđđ socialđ, đnzestrđđi
nđmađ kđ spiritalđ derđpđnđriđ ; kđnd nađđa va ve-
dea o restđrnare đeneralđ đn toate ideile drente mi
sđnbđtoase ; kđnd va vedea askđltarea pđblikđ nđmitđ

de smintiții lămei ka o sklavi; proprietatea ka ză
 fărîmagă, dăpă Prădon; toate simtimentele mi kre-
 dingele religiioase date în rîsăle păblikă mi batjoko-
 rite de nisce vagabonzî nedămnezeiți; în sfîrmită
 kălkarea țerrei de streinî, din kassa acestoră kapete
 strikate, mi perikolăle d'a deveni sklaviî altora; iar
 ne de altă parte nașia îmi va adăce aminte de fră-
 moasele sale speranțe pșteava nașia, zikă, a se mai
 îndoii mi a nă kîema blestemăle lă Dămnezeș as-
 pra acellora kariî aș înninsă lăkrăile pînă la așea
 esuremitate? însă atăncî va fi tîrziă.

„Kănoamtemă ne acestî trăfășî reforma-
 torî (zice ză aștoră kontimporană desne revo-
 lutionariî Francei), kariî se ardikă kă atita se-
 meciă în kontra vekisăi ordină socială, 'i kănoas-
 chemă, 'i amă văzătă kînd aș fostă la lăkră mi la
 pștere. Kăcî ce n'aș făkătă? Eksiliări, konfis-
 kări, spănzărtori, șcideri. Ce aș făkătă kă acelă
 infernă de groază ce aș revărsătă în societate? ce
 aș făkătă kă așea lăngă țăcere mi pștiire ce aș nă-
 skătă înpăcișăle loră? Aș dărgăpănată, aș strikată,
 aș păpădită! Oamenî, lepi, religiă, instituii, toate
 aș kăzătă săb lovirele loră. Societatea, goale mi
 desniătă, s'aș aflată înaintea loră ka o întinsă kîm-

ниъ лѣчиъ. Че momentă de studii pentru niche le-
nisiatori iskasni! mi ka toate astea, ce felă de in-
stituii aă stabilită ei? Че aă năskătă teoriile a-
chellea ne kare ei le nămeskă atătă de prodăkătoa-
re? întrebă ne Franța întreagă! Este vre șna din
leșile loră de kare să 'mă adăkă aminte astă-ză? kon-
dițiile politice alle reuștivei sântă oare altă ceva de-
kătă o desătură de absurdități? Pentru ačeastă,
pătră la ce gradă de abjekții mi dispreță aă fostă
siliți a kădea oamenii kariă le aă redițeată, ačei
oamenă atătă de trăfășă în vorbele loră mi atătă de
păkătomă la esekstare! Ačeastă amă văzăt-o kă
kăragă okii nostrii, nă este șnă basnă. Dăpă o măl-
țime de încherkări nefolositoare, dăpă o miță de
konstituii nenratikabile, ajănseră a se arăka în
chelle dăpă șrmă în brațele șnăi oșteană (Napo-
leon I) mi a priimi ka șnă felă de grații dispre-
țelă mi despotismălă lăi*). Iată istoria loră čea sîn-

*) Ces orgueilleux reformateurs, qui s'élèvent avec tant d'au-
dace contre notre vieil ordre social, nous les avons vus
à l'oeuvre. Les exiles, les échafauds, les massacres ne
leur ont pas marqué. Qu'ont ils fait de cette terre
qu'ils ont répardue sur la France? de ce long silence
qu'ils ont créé autour d'eux? ils ont détruit, détruit, dé-
truit! hommes, lois, culte, institutions, tout est tombé

пероасъ ми рѣшиноасъ. Деа черїдлѣ ка съ ремїиъ totă-
de-зна în memoria popoliloră mi a le inspira знѣ
drentă mi мѣнтѣиторă desgăстѣ pentră ачесте negїo-
bїї liberale ми ачесте демеарте теорїї de egalitate, în
fondăлѣ кѣрора нѣ este кѣ пѣтингъ ничї пѣтере, ничї
гѣvernă, чи нѣмаї сїнѣ ми рѣине!“

sous leurs coups. La société, nue et dépouillée s'est trouvée devant leurs yeux comme une vaste plaine entièrement nivelée. Quel moment pour des législateurs habiles! Et cependant, quelles institutions ont-ils su établir? Qu'ont enfanté ces theories qu'ils disent si fécondes? je le demande à la France entière. Est-il une seule de leurs lois dont elle ait gardé le souvenir? Les codes politiques de la république sont ils autre chose qu'un tissu d'absurdités? Aussi, à quel degré d'abjection les hommes qui les ont rédigés, ces hommes, si fiers en paroles, si nuls dans l'exécution, ont-ils été contraints de descendre? Nous l'avons vu: ce n'est point une fable! Après mille essais inutiles, mille constitutions impraticables, ils ont fini par se jeter entre les bras d'un soldat, et par accepter, comme une grâce, ses mépris et son despotisme.

Voilà leur histoire, leur sanglante et honteuse histoire. Puisse-t-elle être toujours présente à la mémoire des peuples, et leur inspirer un juste et salutaire dégoût pour ces niaiseries libérales et ces vaines theories d'égalité, au fond des quelles il n'ya ni pouvoir ni gouvernement possibles, mais seulement du sang et des ruines.

(M. Cottu, conseiller à la cour royale de Paris).

Totă asemenea se poate zice și de revoluția Franței din 1848: căci dacă și atunci nu s'ar fi ivit în mizlokslă Franțesilor revoluționari un general ca Kavanjak și un president ca Napoleon III, care prin fermetatea caracterului a oprit risurile de sânge, am fi văzut toate scenele din revoluția din 93, să se poată și altele și mai mari decât acelea.

Aceasta se poate zice și pentru mișkarea Românilor din 48; și este un adevăr că nu se poate contesta, decât numai de aceia cari voiesc să negheze komplet a țării, și cari kalomniază că neghinare toată societatea de astăzi, spre a căștiga ei numele de patrioți, aceasta se poate murtăsi, zică, că dacă atunci la 48 nu ar fi fost în mizlokslă țărănilor bărbani ca adevărate simtimente patriotice și religioase, cine știe până la ce grad ar fi ajunsă desfrâșă, neorîndielile și suferințele țării!

Da, Biserica și Reliția, singure mîntuitoare ale naționalității și a țării noastre. Căci arănkînd-ne oki în istoria țării noastre, și citind felzritele preskimbări și evenimente de care s'a bntăită această țară, ce vedem! nimic altă, de-

kъtъ kъ în țarра noastră nimikъ n'a fostъ stabilъ
 prekm vedemъ mi пнъ în zilele noastre; nimikъ,
 zikъ, n'a fostъ stabilъ dekъtъ Biserika. Ea, sferindъ
 înpresnъ kъ achestъ nenorocitъ popolъ romъnъ, pe
 kare zniî algiî îlъ kondъkъ astъ-zî kъm le plave
 lorъ, ȳ a servitъ totъ-de-zna de adъnostъ; mi stre-
 bznîi nostriî simđindъ ačeasta, kъ adikъ Biserika va
 fi znika mъntaire a ačestei țerrî kъm mi a lokșito-
 rilorъ ei, s'aș silitъ prin toate mizloavele a se ții-
 nea de dъnsa, a o kъta mi a o înavzgi kъ dъ-
 niî, înkъtъ sșșđinъndъ-se ea prin mizloavele date de
 dъnșii, sъ se sșșđiъ mi nađia prin dъnsa. Astъ-zî
 însъ de mi affîndъ-ne într'o epokъ de progresъ mi
 de çivilisađiъ amъđitorîi, kondъkъtorî ai bietslđi po-
 polъ, înlșinđiđi de pronagatorî de diverse ideî anti-
 reliđioase, se sileskъ din toate pșterile lorъ sъ'lъ
 deslineaskъ mi sъ'lъ skođđ de sșbt okrotirea Bi-
 seričei, sъ'lъ smșlgъ de la sînlș ei, mi sъ'lъ smin-
 teaskъ din kredinđa strebznilorъ sȳi.

Amъ zisș mai sșș kъ nimikъ n'a fostъ sta-
 bilъ în țarра noastră. Ama darъ poçiș zice kъ niçî
 gșvernъ stabilъ n'amș avștș; mi la ačeasta istoria
 stъ de fađđ. Gșvernșlș Biseričei însъ, stđdiindъ-lș
 çineva kiarș din pșnktșlș istorikș, meritъ o mare

konfiență, și pstermă zice că la această gîndind-se
strebnii noștri, aș klădită așteaptă mîlțime de mo-
nasterii, le aș înzestrată că mowii și că venitorii,
ka ksm ară și zisă în gîndul lor: de se voră
pierde toate, psterea religiei nă se va perde, și
îmureznă că dănsa se va mîntăi și se va conserva
și nămele Romînilor.

Și eată ontă-sure-zече sekoli în adevără
dekînd psterea religiei și Biserika se lăntă și se
gîne în kontra celoră mai fărțnoase vijlii; și eată
mai atăpîi sekoli dekînd în țarra Romîna Biserika
lăi Xs. gîne în șnitatea religioasă șnă popolă as-
pra ktrăia okîlă Provedinței a vegiată neînchetă.
N'amă pstea zice dară că așteaptă pstere a Biseri-
cei este mai presșă prin stabilitatea sa de a gșverneloră
çivile? N'amă pstea zice că a krede în trînsa nă
este niçî rățçire, niçî slăbiciune de minte, dăpă ksm
zikă rățçigii? ba înkă pentră çee a çe mă privesçe pe
mine, eș șnălă krežă çeva mai măltă în psterea ei
dekălă în îngellençine a gșverneloră çivile; pen-
tră că din instițçiiile aștora amă vărătă pref-
kînd-se o mălțime șna dăpă alta, și amă să mai
vără și altele; în vreme că Biserika și gșvernălă
religiei lăi Xristos va remănea aelamă prekăm e-

ste mi a fostă, de sântă akəm 1860 de anī, de la fondarea lăi, kə toate loviturile ce 'iaș dată mi 'i daș, mai kə seamă astă-zī, vestigiū reformatorī ai epocelorș. Din auestă raționamentă konkidă dară, kə daka çine-va ară avea bənză simță de a lăssa Bisericeī independința în lăkrurile sale ce o priveskă ne ea însăși, ea ară știe a se reglementa snre mășugmirea komșnă a țătlorș aellora kariū mai konservă inkă o skinteș relițioasă în inimile lorș.

Dar voră sokoti mi voră krede poate kə kə ačeastă eș ținteskă la despărțirea Bisericeī de Stată!

Să mă fereaskă Dămnezeș de șna ka asta; kăci Biserika fiindă în Stată, Statăș nă este dekăță șnă kəvântă liusită de ori ce sensă, daka elă nă esnimă korășă kiară ală nației întreș, mi prin șrmare despărțindă Biserika de Stată la o nație krestină, ară fi întokmaī ka kəm çineva ară zice aellei nații: deslinesče-te de kredința ta relițioasă, saș emī afară din Stată! kə alte vorbe: emī șșflete din korăș.

Čeea ce eș înțellegă, prekəm mi toșī trebăș să înțelleagă mi să doreaskă, este čeea ce a stabilită însăși fondatorăș mi întemeitorăș Bisericeī mi a societășilorș krestine dintră înțenăș; mi a-

cheasta n̄ este alt̄ cheva dek̄t̄ deosebirea komplekt̄ mi indenendinga reciprok̄, in limitele fiksate de M̄nt̄itor̄sl̄ l̄mei, intre p̄sterea sā ḡvern̄sl̄ eklesiastik̄, mi ḡvern̄sl̄ civil̄; k̄ alte vorbe: chea che este al̄ l̄i D̄mnezē l̄i D̄mnezē, mi chea che este al̄ l̄i C̄esar̄ l̄i C̄esar̄.

Reliḡia dar s'a p̄strat̄ mi se va p̄stra de ḡvern̄sl̄ eklesiastik̄, de k̄tre aḡeia al̄ k̄rora mi port̄sl̄ kiar̄ este k̄ tot̄sl̄ deosebit̄ de al̄ celor̄-ḡalḡi, mi kariḡ s̄nt̄ k̄ tot̄sl̄ inkinḡi Biseriḡei, adik̄ de kler̄. Aḡorit̄atea biseriḡeask̄, at̄t̄ d̄n̄p̄ k̄vintele M̄nt̄itor̄sl̄i kit̄ mi d̄n̄p̄ kanoanele sf. P̄rinḡi, ka aḡorit̄ate suirit̄al̄ este neat̄rnat̄, este absol̄t̄, mi nimeni n̄ poate interveni mi ase amesteka in suirit̄sl̄ Biseriḡei mi in tot̄ che este al̄ ei, dek̄t̄ n̄maḡ kler̄sl̄ sinḡr̄ ka intr' alle sale. Mi fiind̄ k̄ Biserika este in Stat̄ mi Stat̄sl̄ in Biserik̄, k̄ alte vorbe, fiind̄ k̄ Biserika k̄ reliḡia este cent̄rsl̄ social̄, sā ka s̄ zik̄ maḡ bine, societ̄atea sā popor̄sl̄ este ad̄nat̄ inurej̄r̄sl̄ Biseriḡei, de ḡnde imi priimesche l̄minarea sa moral̄ sure a se p̄stea kond̄che mi merḡe ne k̄ile adev̄ratei sale civilisḡii, zik̄ k̄, ḡrm̄nd̄ popor̄sl̄ in v̄d̄t̄rilor̄ Biseriḡei, n̄ face alt̄ de k̄t̄ se

српне Мѣститорѣлѣи nostrѣ Исѣс Христос. Къчѣ кѣ-
 рорѣ алте инвѣдѣтѣри поате сѣ зрмезе, ин адевѣрѣ, знѣ
 пополѣ ка сѣ се инбѣнѣтѣеаскѣ, дака нѣ инвѣдѣтѣрилорѣ
 Бисеричеѣ? Нѣ кѣмѣ идеилорѣ че се респѣндескѣ prin
 знеле жѣрнале? Ачеаста есте сѣперioritatea absolѣтѣ
 ши мисия Бисеричеѣ интр'о наѣлѣ, знде шѣ о есersѣ есклѣ-
 сивѣ ши фѣрѣ ничѣ знѣ felѣ де амestekѣ дин афарѣ.

Fiindѣ инсѣ кѣ клерѣлѣ, адикѣ кѣрмѣиторѣи Би-
 серичеѣ ши апѣрѣиторѣи релиѣиеѣ нѣ сѣнтѣ нѣмаѣ спирѣтѣ,
 де ши инсѣрѣинаѣи нѣмаѣ кѣ чelle спирѣtale, чи сѣнтѣ
 инкѣ ши матерѣи, сѣнѣши адикѣ ши еѣ ла ачelleашѣ нечес-
 сѣтѣи ка ши мirenѣи, strebѣниѣ боѣерѣ аѣ ѣerreѣ, а-
 чеѣ дrentѣ-кredинѣоши ромѣни патриѣи, карѣи н'аѣ
 fostѣ декѣтѣ membriѣ аѣ Бисеричеѣ, pornѣи де sim-
 timentѣлѣ lorѣ релиѣiosѣ ши де харitate, аѣ клѣditѣ,
 прекѣм амѣ zisѣ, monasteriile че се афѣ ин ѣарра ноа-
 стрѣ. ши ле аѣ инzestratѣ кѣ дѣниѣ, момѣи ши алtele,
 sure а asigѣra ши esistinѣa materialѣ а membrilorѣ
 Бисеричеѣ, ши ачeste дѣниѣ alle lorѣ с'аѣ нѣmitѣ ave-
 rea бисеричеаскѣ.

Ачeastѣ avere бисеричеаскѣ дарѣ, прекѣм с'а
 вѣзѣлѣ, с'а датѣ ши с'а имѣлѣитѣ prin харitateа ши
 kredinѣa membrilorѣ societѣи, спre а се сѣспine
 Бисерика мѣрѣнитѣ ин лѣkrarea са спирѣtalѣ, авѣн-

dă-mi asigurată mi esistența sa materială, înkâtă s'ă poată s'ă 'mî ekserse totă de odată mi dato-riile sale de binefaceri, konformă sarvinei sale spiri-rituale.

Această avere saă proprietate a Bisericeii, ka zna ce era înkinată ei pentră s'ășșinerea sa, fiindă s'ăbt îngrijirea celoră spirițali, s'a p'ăstrată immă-lingind-se din ce în ce mai măltă; mi esersiciăă a-cesta ală binefacerii Bisericeii, nă se întinde de k'ăță kiară asșpra nației, în sînăă k'reia Biserika este ka zna centră, de unde imi resp'ndesce milele sale a-țtă spirițale k'ăță mi materiale.

Aici se poate face întrebarea: esersat-s'aă vre odată la noi aceste binefaceri imăse ei at'ă de M'ăntăitorăă Xristos, k'ăță mi de donatoriă k'ăcherniă mi patrioiă a acestoră b'ănări mi venit'ri de kare s'a b'ăk'rată at'ăă timpă? Această întrebare f'ă- k'ăndă-mi' o parte politikă mi întinzind-se mai de-parte k'ă ceretarea asșpra întrebășșării averii mi a venit'rilor de k'ătre cei bisericiesci, mi g'ășșindă, d'ăp' zisa loră, neșmăre konformă dorinții donatoriloră, aă r'ădikată averea mi venit'riile, mi le aă dată s'ăb pri- vigi'erea mi m'ănăirea znai ministeriă kare, pentră a-

chestă kăvîntă s'a nămită mi bisericeskă, ka lăkră materială.

Daka ačesta a fostă singărlă motivă pentră kare s'a rădikată avereă bisericeskă împăreșnă kă fondările din măna ăelloră bisericăși, mi s'a păsă săb priveriărea mi băna întrebăndăre a ministeriă-lăi, să arănkămă o priveriă din timpărlă dekănd s'a rădikată mi păpă astă-ză, daka s'a înnlinită skonărlă ačestei rădikări.

Avereă bisericeskă kare a fostă, este mi va fi a țărmei, adikă a sočietății, adikă a nației romăne, astă-ză nă se mă află săbt îngrijirea Bisericei, adikă săb kărma oămeniloră bisericăși, ăi săb kărma mireniloră, adikă a găvernărlă ăivilă, kare, ka părinte obteskă are de datoriă sakră să o îmmăpeaskă mi să o păstreze, întrebăndă-o sure înbăpățirea noăstră materială mi desvoltarea morală mi intelektăală. Ačestea țrmează a se aștenta negreșită de la șnă găvernă părinteskă, de la șnă găvernă adevărată patriotikă mi națională; kă atătlă măi mărlă înkă se kăvine a se aștenta toate ačestea, prekătlă, kondăktoriă mi formatoriă opiniei păblice de astă-ză, strigă kă partea bisericeskă săă kăllăgăriă, prekăm zikă ei, n'ăă făkătlă nimikă, ba

înkъ a mi abizată de averea înkredingată îngrijirei mi pьstrărei sale, mi kъ a neîngrijită kъ desvъrwire kiară mi înbъnъtăpirea sa intellektualъ.

Sъ le akordămă pentră ună momentă aचेastă objektiъ; dar totă de odată sъ cherchetămă mi kassele de unde aă provenită aчеasta.

Maî întăiă de toate, kare romъnă, fie kъtă de pьdină kьnnoskьtoră ală istoriei patriei sale, nă sчиъ kъ aчеastă parrъ totă-de-una a fostă espъsъ la чelle maî grele săferinде, neînchetă bъntăitъ de toate rellele kъte se naskă din bъjъniі, din desbinъri î în intră, din kълkъri din afară. din epidemii mi alte asseme-nea xpъiі Dьmnezesчi? Чine nă sчиъ kъ aчеastă nestatorniчiъ din kaza nekъrmatălăi шiră de evenimente aă adăsă nestatorničia mi î gъvernălă pьr-rei, pentră kare aчеasta amă mi zisă maî sьsă kъ gъvernă stabilă n'amă avătă. Kъm s'ară fi pьtătă, kъ o astă-felă de stare a lăkrăriloră, a se pretinde de la Biserikъ ună mersă regălată î lăkrările sale? kъm s'ară fi pьtătă okъna Biserika de înbъnъtăpirea sa intellektualъ, î niche timni, kъnd gъvernălă чivilă kiară mi nagia întreagъ nă sчиă înkotro sъ anăче sьre a se mъntăi de xpъiile anomaliloră politice? Aчеasta nă este oare ună kьvъntă prin kare sъ se poată

justifika Biserika de starea într-o kare a remasă? nu este ună kvintă kare s-o fak-o mi pe Biserika a întreba pe cei ce o întreab-o pe d-nsa, ce a f-o k-o g-nernele în a-elle timpi? kare s-nt-o m-ns-rile lor-o de at-nci pentr-o înb-nt-urea societ-ii noastre rom-ne? negremit-o k-o tot-o a-ellea ka mi alle Bisericei. Afar-o de a-esta, cine nu s-ib-o ink-o k-o venit-rile a-estor-o stabilimente înfiingate, prek-o s'a zis-o, prin xaritatea adev-rajilor-o patrioti boeri mi p-rip-ii ai pere-i, n'a-o aj-ns-o la s-mele unde se afl-o ast-o-z-i, t-zi-o înko-ye d-nt-o reg-lament-o, de-k-nd adik-o forma g-vern-rii l-o un-o karakter-o mai stabil-o, mi k-o înaintea reg-lament-rii, toate b-ns-rile sa-o m-oiile at-nt-o biseric-ii k-nt-o mi a-elle partik-lare, nu prod-ye-a-o nici o a-s-ta parte din cea ce prod-kt-o ast-o-z-i? Biserika îns-o, la toate a-elle grele imprej-rii mi s-ffer-nde alle pere-i, s'a m-l-uzmit-o a se d-ine de o înv-rt-rg de ne-essitate, de o înv-rt-rg special-o mi isolat-o, de o teolog-ik prak-tik-o pentr-o f-nc-ia minester-rii s-o.

Dar s-o tre-er-o un-o moment-o din a-ei timpi la a-estia din -rm-o, într-o cea ce prives-ye înb-nt-urea material-o mi spirital-o a kler-rii, k-nd a-esta n'a s-nt-uzrat-o n-mai de la k-nt-o Bisericei, ci a s-nt-uzrat-o

mi de la guvernă, săă mai essentială de la ministeriă
 kăltărlăi, kare era datoră să ajste mi să sâșuie kle-
 rălă mi Biserika în demnitatea loră, ka șnălă kare avea
 în pătorea sa toate mizloachele materiale alle Bisericei.
 Čine nă sčie însă kă kătbă anevoină kani Biseri-
 ceii, abia aă pătălă renfiinăa nisce mičii skoale, sâb
 năme de seminare, în kare să se pregăteaskă čelă
 pătiniă preotălă kă kănosčingele nečesariii pentră mi-
 sia sa daka nă kă sčiiinăe mai înalte. Anevoin-
 gele ačestea le a întănninată Biserika totă-de-șna.
 Afară de ačestea, ačeste mičii seminarii, kă șdori
 înfiinăate, fără esnăse, ka toate lăkrările țerreii, de la
 înfiinăarea loră, mi la intrerșunăia kăssată de năvăli-
 rile ostiloră de invasiă. Dar kă toate ačeste ne-
 noroçiri, nă poçiă țăgădăi kă prin intrerșunăia kăș-
 sălăi de invățătrii a preoçiloră din seminarele a-
 čestea, aă eșită akșm în șrmă șnă nămătră însemnă-
 toră de șkolari seminaristi, kă kănosčingele mi în-
 vățătrile trebăinçioase loră de a'șii sâșuine missia
 preoçeaskă; însă čei mai mălçii s'aă destinată făn-
 çiiiloră çivile, alçii năgoçălăi, mi alçii s'aă făkălă
 kondători la telegrafii mi șossele. Pentră če? pen-
 tră kă n'aă voită ka să se fakă čerșetori kă în-
 vățătrile preoçiei če priișșeră în seminară.

Aceasta este adeverata cauza despre care a vorbit ministerul se se însușește acum în țară de ce, fiind seminare, nu se vede preoții buni? pentru care mi trimise un înscris din partea-mi în preșent ca al sf. Mitropolii spre a revizui seminarele în țară.

Biserica mai are mi altă merită, pe care formatorii opiniei publice de astăzi nu știu să-lă apregieze în toată îndinderea lui? Care este această merită al Bisericii? Este că ea a știut să pstreze neattinsă, ba încă să mi înnăscă această avere a sa, care, preacum s'a zis, fiind a Bisericii, este a nației, fiind a nației, este a societății, fiind a societății este a Statului, care intrând în uestia, adică în karma acestei averi, a găsit-o întreagă, pstrată mi înnăscă, iar nu scăzută. Clerul, să karmatori Bisericii mi ai averi sale, se învinovăte pentru că a ramas în nedesvoltare, dar îl jstifikă împrejurrile mi sfferințe komune; se akusă că n'a șmată kormă dorinței donatorilor; dar mi la această îl jstifikă, preacum s'a zis, nestatornicia lăkrilor mi neînsemntatea veniturilor pnt în anii din țară; nu i se poate kontesta însă meritul că a știut să

пъstreze avereа lъssatzъ sьbt nemizloчita ingrijire шї sьpravegiere a sa.

Astъ-zї асeastъ avere а Bisericheї este, pre-
kьm амѣ zisѣ маї sьsѣ, sьbt ingrijirea ministeriьlї
biserichesкѣ, адикъ о avere пьбликъ, саѣ а Statьlї.
Prin зrmare оrї че avere пьбликъ, ка о avere а
Statьlї, treбѣт ка, prin индellenчїsnea, prin dreapta
кьrmьire шї prin patriotismьlѣ ministrilorъ,*) сь krea-
скъ, сь спореаскъ, сь се immьlгeаскъ, инкьтѣ din

*) Borbindѣ de Biserikъ шї de reliчїe амѣ fostѣ kon-
strьnsѣ а vorбї шї de ministeriьlї biserichesкѣ ка знълѣ
че се чїне de Biserikъ, шї kare formeazъ о parte дїn
гьvernьlѣ чїvilѣ; шї кь асeastъ okasїѣ амѣ nomenїs de
toate їn treakьтѣ. Orї-чїне индelleче кь skоньlѣ нє este,
нїчї нє мї амѣ пропьсѣ кь сь атакѣ persoane, шї кь
атьтѣ маї пьчїнѣ alle DD. ministriї aktьalї. Чї а fostѣ нє маї
ка сь арьтѣ рьлѣ че сьffere о нагїѣ de nestabilitatea
гьvernьlї кьm шї а persoanelorѣ kare kонпьns гьvern-
нълѣ. Daka este сь vorbesкѣ de persoana D. ministrь дїn
ministeriьlѣ aktьalѣ Biserichesкѣ почїs zїче кь konвїнѣdere,
кь este nлїнѣ de чelle маї бєne dїsnoзїчїї (ка знълѣ че
este konвїnsѣ, прекьm се vede, de neчesїtatea de а
se сьсгїне Biserika шї reliчїa їнtr'o нагїѣ) сь льkreze
кь neobosire їn favorьlѣ intereselorѣ Bisericheї, їn fine
de а се арьта, daka нє с'аѣ арьtatѣ predecessorї сьї,
adeвьratьlѣ kьstode kredїнчїosѣ алѣ Bisericheї.

înmulțirea și sporirea lorș s'ă se resfringă și asupra societății mai kă urisossă, adikă a nației, adikă a poporului românș, folosșlă și înbunătățirea de kare aș nevoiș membrii aștei societăți.

Este kănoskătă kă averea Bisericească stă în pământuri, adikă în momii; aște momii s'aș kălkatș dăpă timpi, saș din reaș kredinș și nesășlă proprietarilorș vecini, saș din nebușgare de seamă, saș nămaș pentruș kăvântășlă kă eraș alle Bisericei, saș în fine prin îngăleșeri de rea kredinș între prouietarii meșiași și fostii dăpă vremi îngrijitori și arendași ai aștorș momii bisericăș.

Din nășe asemenea kălkări a șmată fireșce a se nășe dăpă timpi proșesse și prigoniș între pășșile învecinate, adikă între prouietarii partikolari și prouietarii șellorș Bisericeș; și prin șmare șșimș kă prekătă averea Bisericei s'a aflată șșbt nemizloșita privișiere a prouietarilorș șși, adikă a kănilorș Bisericei, așestia aș șșșșitș prin toate mizloșele de a lășșri și deskărkă prekătă s'a năștăș asemenea prigoniș în interesșlă și folosșlă Bisericei, înkătă averea ei stă remăș înțreaș și neattinș. Dekănd însă apășarea aștorș

procese s'a inkredințată znoră persoane kă titlă de advokați fără niči o aprobare și a kamiloră Bisericei, adikă a proprietariloră averei în prigonire, în lokă de a vedea ačeastă avere Bisericească imăglindă-se și kreskândă, se vede, din kontra skăzândă și perzândă-se băkăți, băkăți, prekăm ačeasta se poate vedea din kiară raportele Bisericei kătre găvernă de kăte ori s'a întămlată asemenea pagăbă averei Bisericesci; și ačeasta negreșită a trebăită să se întămle, kăči pe lăngă neînsemnătatea lefiloră ce ačești advokați priimeăđ și priimeskă, pe lăngă liusa de kănoșlinge saeviale, lăsește totă de odată și responsabilitatea ce trebăie să aibă ză fonkționară și mai kă seamă ză fonkționară kăria 'i se inkredințează apărarea averii păbliče.

Astă-ză însă kănd konvenția ne a păsă săbt ză rețimă konstituțională, și pe fonkționarii păbliči săbt o responsabilitate, n'ară trebăi oare ka ačeia kari abăzează de inkrederea găvernălei să se săpăre zăne strikte iverteră și să se nădăskă dăpă fantele loră; kăči într'altă-felă zănd este responsabilitatea loră konstituțională? Ce va deveni oare averile și venitările păbliče, inkredințate în

mănile unor oameni de rea credință?

Toate aceste abuzuri s'vîrșite în deosebite epoci aș kreskătă mi s'a înmăslăit în țara noastră mi mai mălț, pentru că guvernele de kîră-va ani încoace din nenorocire aș fostă s'păsse ne'nchetată skimbărilor; mi îndrăzneskă a zice că kîră akum nă vomă nștea spera o radikală îndrentare a lăkrărilor, daka ministériile nă voră fi stabile. Și kă atăță mai mălț ară trebă s' ne konvinăemă deșure avestă adevără, kăci prin desele skimbări nă se poate aștenta altă dekătă mēdiă mi obstakolișure înbăntășirea stărei noastre soțiale, mi o neliniște generală.

„Stabilitatea unăi guvernă, zice ună astoră modernă, nă konsistă dekătă în armonia psteriloră de kare este komponășă; mi că așeastă armoniă nă poate rezlta dekătă nșmai din intereslă personală țe aș însșăi oameniă îmbrăkăni kă așeste psteri pentru manșinerea guvernăslă stabilită.

„Stabilitatea psteriă politice adăce kă sine sekăritate în presentă, sekăritate în viitoră, sekăritate în kană, sekăritate mi în membriă; sekăritatea guvernăslă ilă fave a nă se lănta saș a se uni kă opozițiile țe întămpină, ți a se okăpa de ma-

„rile interese nationale, a pune în lucrări acele
 „spirit de legătură, de matritate și destăruing,
 „fără care nu se poate face nici un lucru mare.
 „El nu se abate nici odată de pînta sa; și a-
 „chellăș spirit dominant și în nație. El nu se
 „grăbesce în mersul său spre progres, dar merge
 „fără întrerămire spre acest scop.“

Kă nice pateri să ministerii (zițe D. Odillon
 Barrot,) care abia se ivescă și cerș, poate oare
 cineva să astente altă ceva decât un mir de avor-
 tării? Un guvern în asemenea condiții, trebziț să
 se lasse și să se părăsească negreșit de ori ce că-
 petări pentru viitor, de ori ce perspective mari,
 de tot ce face națiile cele mari; și prin zmare
 un asemenea guvern va fi condamnat a trăi de
 azi până mâine, ș. c. l. *)

Pătrea politikă lăssată de Dumnezeu, se

*) Avec des pouvoirs qui ne font que naître et mourir, peut-on attendre autre chose qu'une série d'enfantillages, d'avortements? Un gouvernement, dans de telles conditions, doit renoncer inévitablement aux pensées d'avenir, aux longues vues, à tout ce qui fait les grandes nations; il sera condamné à vivre au jour le jour.

(O. Barrot, Discours à l'assemblée législative 1852)

înkredințează de națiune în oare-care țară, spre a
 contribui la marele, la singurul scop al societății,
 care acest scop este bună guvernare și bună
 educație a oamenilor. Această parte dar ținează
 a se proporționa după gradul acestei educații.
 Și astfel ca să răspundă ori ce guvernare sa-
 kreie sale misiunii, care este mântuirea și fericirea
 publică, trebuie ca funcțiile publice să fie înkre-
 dinate la oameni cari chiar în viața lor privată
 dau dovezi de oameni integri, și de bună economie,
 iar nu de rășnițori, cari nemulțumindu-se numai în
 keltăielele lor desordonate, ajungă până a se at-
 tinde și de dreptul altora, precum se vede o mulțime
 de asemenea individe. Oare dreptatea, îm-
 părărită de asemenea individe, poate fi vre odată
 împărărită, fără abstracție și fără abateri de la spi-
 ritul legilor?

Fiindcă dar posturile publice trebuie să se
 ocupe de oameni de capacitate și integri iar nu
 de inimă strikate și nekapabili, s'ară kveni ca,
 dacă nu avem oameni de capacitate în specialit-
 ții, pînă să ptemă forma nice asemenea oa-
 menii specialii pentru posturile la care aș a fonk-
 ționa s'ară, kveni, zică, a respekta celălaltă ră-

una mi onestatea. **Ш**i daka arѝ trebѝi sѝ se пѝ-zeaskѝ o ierarхiѝ, асeasta s'arѝ kѝveni sѝ se зr-meze mai kѝ deosebire la gradѝrile fѝnkѝionarilorѝ, ѝnkѝѝ sѝbalternѝ din fie-kare ramѝrѝ sѝ ѝnlokѝia-skѝ kѝ timпѝѝ mi dѝпѝ meritѝ ne sѝneriorѝilorѝ, mi kѝ kinѝѝ асeasta sѝ dobѝndimѝ oameni speciali чelѝ пѝѝinѝ prin rѝtinѝ, пѝпѝ sѝ formѝmѝ mi sѝ pre-parѝmѝ pe чelѝ speciali prin ѝnvѝдѝѝrѝ. **Ї**nr'altѝ kinѝ nѝ se face dekѝtѝ а se ѝmmѝѝji nѝmerѝѝ оппо-занѝilorѝ, vrѝjmaшilorѝ mi алѝ sѝrарилorѝ; kare а-сeasia este o зrmare neапѝratѝ. **К**ѝчѝ kѝnd знѝѝ kare din jѝneпeа sa s'a konsakratѝ servichilѝi пѝ-blikѝ, se skoate din postѝѝ seѝ dѝпѝ знѝ servichѝ de mai mѝѝji аnѝ, mi se ѝnlokѝesсe de kѝtre altѝѝ kare n'a sчѝiѝtѝ пѝпѝ atѝнчѝ dekѝtѝ а mѝsѝra kѝ ko-ѝѝѝ saѝ а se okѝпа kѝ аgrikѝlѝra, mi знѝѝ mi ал-ѝѝѝ din асeѝtia, перзѝndѝ mirѝѝ okѝпаѝiilorѝ, чe altѝ potѝ deveni dekѝtѝ nиссe oameni fѝrѝ niчѝ o kѝnosчѝнѝ solidѝ, fѝrѝ niчѝ o rѝtinѝ, mi prin зr-mare nimikѝ altѝ dekѝtѝ nиссe oameni fѝrѝ ka-rierѝ, nиссe sѝrарѝ, mi totѝ de odatѝ vѝѝѝmѝtorѝ Statsѝi.

Аша dar, sokotesкѝ а nѝ fi greшѝѝ zikѝndѝ kѝ fie-kare fѝnkѝionarѝ пѝblikѝ sѝ remѝѝ ѝn по-

stărlă s'ăș mi s'ă înainteze treptat'ă la post'urile celle mai înalte potrivit'ă kă grad'ărlă de kapaçitate mi de onestate; iar din kontra, la kaz'ă de ab'z'eri, toat'ă asurimea leu'ă s'ă n'ă r'ăm'ărlă neaplikat'ă pentr'ă ori kare fonk'ionar'ă f'ărlă os'ăbire.

Fiind'ă k'ă ne f'ă vorba de averea Biserice'ăi mi m'ănsirea venit'ărilor'ă ei, mi fiind'ă k'ă am'ă zis'ă în celle precedente k'ă ayeasta s'ă r'ădikat'ă de la çe'ă Bisericesc'ăi, adik'ă de la proprietari'ă ei, s'ăb k'ă-v'ănt'ă k'ă n'ă ar'ă fi întreb'ăsingat'ă o korform'ă doringe'ă ob'ntes'ăi, s'ă ar'ănk'ăm'ă în treak'ărlă o okire as'ăp'ă b'ăd'ăd'ărlă an'ărlă 1859, p'ăblikat'ă n'ă mai în N. de 100 esemplare, mi oprind'ă-ne s'ăn'ă min'ărlă s'ă privim'ă celle d'ănt'ărlă p'ăçine mi an'ăme p'ăç. 15, a ayeast'ăi b'ăd'ăd'ărlă, s'ănde titl'ărlă korres'ănde mai m'ărlă k'ă skop'ărlă pentr'ă kare s'ănt'ă mai an'ăme destinate ayeaste venit'ări alle averi'ă bisericesc'ăi, adik'ă: la kasele f'ăk'ătoare de bine; akolo vedem'ă s'ămele s'ăm'ătoare:

Kasa kop'ăilor'ă orfan'ă	136,917.
— Черш'ătorilor'ă	133,590.
— Milelor'ă	285,000.
— Skitelor'ă mi Biser. s'ăraçe	100,000.
— Smintigilor'ă	105,992.
	<hr/>
	761,499.

Această sumă este luată din bugetul case-
loră fărâtoare de bine.

Fără a intra în mai de aproape examinare
a celorlalte-pagine din acest buget, mă măr-
pinesc a face aici oare-kare mici observații as-
pra sumei de mai sus.

Kasa copiilor orfanți sune a fi sumă, cere
136,917; care suntă acești copii orfanți, unde
se află, înpreună cu cele 230 doici? Ekonomul
sf. Mitropolii, pornit de un simțimânt de umanitate
a dorit să strângă un număr oare-kare de orfanți
sune a le asigura o existență, întrebându-i la
Tipografia sf. Mitropolii, peunde se afla Directorul
al acestei Tipografii! A cerut informații de la
ministrul competent d'a 'i le da; dar însă s'a tri-
misă să kate prin mahalalele Băkremștilor; și după
o ostenitoare preimblare de 4,5 zile, n'a găsit de-
cât niște femei sirmane, cu câte un copil, să
chîngă, să sklopă să altă-felă estroinată.

Pentru cerșetorii kari se băgă de un as-
semenea ajutor, ară trebă să fie nevzduți pe stra-
dele Kanitalei, kând ei din kontra se vâdă respu-
ndiți prin toate răsnițiile și cerșindă cu mînile
întinse la drumă. Iar daka acești cerșetori sîntă

atât de numeroși încît kovîrneskă toate fondurile bine-facerei, lăcră posibilă la noi, atînci guvernă să ia măsurile cele mai energice și să ne scape de această rășină a nației.

Kasa milelor lei 285.000; nu sînt la îndoială că acești bani se împartă după destinația lor; ar fi de dorit însă ca minist. spre mîlțămirea komșii și spre a evita orî ce kalomnie, să publice numele individelor care se împărțesc după merit din acești 285 mii lei destinați pentru mili.

Skiturile și Bisericile sîrăce 100,000.

Kasa smintigilor 105,000.

N'amă fostă la Mărkăda ca să vîză No. și starea celor care se hăcăr de această îngrijire și binefacere.

Čeeă ce m'a făctă să mă onreskă la aceste case, este că pentru îndestălarea unii numără de 70 čerșetori aflați în Institută Mărkăda, vîză figrîndă săma de lei 35,190, afară de alte 14 mii pentru takmăli lor de xăine, și alte 14,460 pentru lefile slăjbănilor akolo, și alte 4,000, pentru vase și, și, și, toate acestea pentru 70 čerșetori. Apoi onriîndă-mi okii și

la kieltšielile de la пад. 145, vьzš kь pentrь pi-
nerea a 70 пьринїї kinoviarxї din Mst. Si-
naia, kь xpаnа шї inbrьkьminte, kь plata slъ-
nilorš trebšinчioase, pentrь toate аcеsteа, zikš,
vьzš figьrьndš sšma de lei 25,000! differingа kielt-
šielilorš a 70 чершетоrї de kieltšielele a 70 пь-
ринїї, kinoviarї este de lei 42,650.

Pe lъngь skitšrile sьраче alle цериї no-
astre, маї este шї o sьbvenцїь de lei 3,150 din
averea noastrь Bisericeasқь pentrь biserika lъte-
ranь; mьne vomš vedea sьbvenцїї poate шї pen-
trь sinagoде.

Iatь пьцине estrase din бьdjetšlš an. 1859,
шї krezš kь дьпь reцimšlš konstцiцionalš toate а-
cеste vorš lъа o prefaчere astš-felš inkьtš sь adškь
intrь toate o stare маї mьlцšmitoare.

Nimenї nš se poate indoi kь аcеste miчї obser-
vaцїї sьntš шнš altš argšmentš pentrь mine ka sь'mї
konstatezš чelle че амš zisš atьtš. in privityа ne-
stabilitьцїї gьvernšlš kьtš шї a esklšderїї privegerїї
чellorš bisericesчї assura mьnšireї averїї Bisericeї; шї
din toate аcеsteа konkidš шї zikš otьrїitš kь, averile
пsblїче, daka nš se va stabili odatь gьvernšlš pen-
trь totš-de-шna, nš nšmaї kь se vorš skьdea шї se

voră împună, dar încă se voră mi nimici kă totă. De aceea pe kăţă timpă avereă Bisericeă se va nămi Bisericeaskă, trebăţ să fiă năşă, nă zikă săb mănăirea chelloř Bisericescă că săb privegierea loră. O lepe bine năşă privesce la o îmbunătăţire, mi la o depărtare de abăşări; aua dar, ka să linseaskă ori ce săspekţiv de rea întrebăndare a avereă mi a venitărilor Bisericescă, pentă ce oare să nă fiă mi săb privegierea chelloř Bisericescă, ka năsche adevăraţ proprietari ai ei? Prin şrmare, nă trebăţ să se eskădă privegierea chelloř Bisericescă, mi kăară în esersicălă bine-făceriă din partea mănăitoriloră venităriloră Bisericeă.

Săntă destinate săme a se împărgi la Pasă mi la Krăcăznă, chelloř ce merită ajătorălă Bisericeskă. Se formează komisiă mi komitetări pentă achestă skopă komăşă nămaă de civili; oare nă s'ară fi kăvenită a figăra între membriă achestoră komisiă chelă păşină o persoană mi din partea Bisericeă?

Înkă de la închepăţălă ačesteă esăneriă amă promisă kă voiă vorbi pe lăngă altele măi kă deosebire desăre Biserikă mi alle Bisericeă ka specialistă. Prin şrmare era de nevoă să nă trekă kă vederea mi mănăirea avereă Bisericescă, niă kritikăndă niă osin-

dindă, ci esnzindă nămaî prin nisce miçi observauii drentălă ce'ă are Biserika de a privegia asăpra e-sistingiî sale materiale. Dar skonălă meş prinçipală este de a preîntîmîna nekăţă se va patea orî ce isbire s'ară pnegăti în viitoră în kontra Bisericeî kəm mi a dorinçei donatoriloră, de kătre açeia kariî kə nămele de oameni năoi voră să dărimē totălă, silindă-se a konforma kə orî ce kină, mi ne popolălă kə rellele loră kăpetări.

Popole romănă! popole kredălă! sune tă, kare din açeia ce strigă kă se lăntă astă-zî pen-tră feriqirea ta, kare din ei, zikă, a adăşă orî adăkă vre zăă măkă de lămănare la vre o Biserikă? săă ne kare din ei văzăt-ăi tă intrăndă în Biserikă săă trekăndă ne lăngă altarălă lăi Dămnezeă, a'mi fa-çe semnălă Krăçei; ne lăngă açeastă Biserikă kare te-a mântăită din atătea săfferinge alle tale?

Sune, popule Romănă! kare sîntă fanteleçelle virtuoase alle ačestoră formatori ai opineî tale! nă sântă oare abăşările ce săvîrmeşkă de kăte orî le va veni bine ka să'mi asigăreze viitorălă? Ačestî oameni nedesbrăkaui de strikăçăne mi nămiui apoi de sine năoi nă voră înçeta de a'mi vărsa veni-nălă mîrşaveloră loră kalomniî asăpra çetăçeniloră

onesti și ca poziții însemnătoare în societatea noastră, și mășinându-se astăzi-fel și formându-și opinia în kontra lor, voeskă să-și dărime și pe dărgă-mă-terile lor să se ridice ei însuși; nu vor să înceta de a ataca și a isbi Biserica și religia pentru a aduce nekredința, netemerea de Dumnezeu, des-nirea și peirea nației întregi; nu vor să înceta, dacă nu se vor să înfrâna de a sămăna neînkrederea și-ncăblik de unde ești diskreditat și general de kare săfferimă astăzi-toți împăreșni mari și mici, bogăți și săraci, ca o vorbă toate clasele din kare se komune societatea română; nu vor să înceta în sfârșit acesți pângari și vagabonzi din meserie de a străbate toate estremețiile de nenorociri ce ameringă acesți nenorociti nați Română.

Responde în sfârșit, popole Română! Cine a împodobit țara ca atâtea frumose mănăstiri; cine a îmbogățit prin dăni altarele Domnului ca atâtea proprietăți, ca alți kăroră venit să lăssat să se hrănească și să se kaste prin așezăminte de binefacere măldimea săracilor și orfanii? Nu kăm-va acesă kari te amădeskă ca nămele de patrioți, snre a te dăce pe kallea neiri, acesă kari nici o-

dată în viața loră nă s'aă îndertămită kă Sfintele
Taine!

Nă sântă oare toate ačeste amezăminte fi-
lantronică, a kăroa binefacere se resfrănce asăpra
popolărlă, fante alle ačeloră adevărați patrioți kă-
rii s'aă nămită boieră pentră meritărlă loră. Și a-
česte fante filantronică nă se vădă oare kiară astă-ză
esekăstindă-se asăpra orfaniloră și asăpra ăelloră
skăpătați, de kătre nice nobile odrasle totă ai
ăelloră de eternă neșitare adevărați boieră, kari
și'aă dată averea loră nă nămai dăni moarte, dar
și în viață fiindă, pentră ajstorărlă și adănostirea
săraciloră? Să ne arănkămă oki asăpra amezămin-
teloră fondate din averea kasei Brănkovenesăi! kăte
vădăve să măngăie în nenorăcirile loră! kăți skă-
pătați se sprijineskă din fondările ačestei averi?
Și săre măi mare gloriă și lașdă a ačestei fa-
miliă, iată și șrmășărlă săă karele, kă să korres-
pănză și măi măltă doringei de binefacere a stre-
băniloră săi, înfiingă pe lingă altele, din fondările
amezăminteloră de săb ktitoria sa, șăă nămărlă de
skolă de fete kare merită lașda și rekănostingă fie
kărlă patrioță adevărată ăe știe să apregieze me-

ritele unei mame într-o societate pentru morală națională.

Bine așm rîndul s'întrebă pe așea ce se nămeskă s'ffletul unei prîi, adică pe așea din s'neklanții ce 'șii-aș rîdikat' st'ile pe r'şinile altora, și kariî în lok' d'a prod'ce și ei prin beneficiile komerțului vr'o binefacere națională, din kontra sting' kase întred'i, lass' familii și orfanii pe dr'm'ri; și așea n'ş din n'şfrap'e, n'ş din krize polițice, și din neînfrînata lor'ş dorinț d'a aj'şne kapitaliștii mari și a fig'ra în fr'ntea societ'şii; dorinț n'şk'ş d'intr'o ş'şrinț k'ş tot'ş kontrarie și nek'şvenit'ş adev'rat'şii s'irit'ş de komerț; k'ş'ş ş'ş adev'rat'ş komerşant'ş are talent'ş saş şenit'ş d'a p'şr'şnde în viitor'ş, a p'revedea evenimentele polițice, a'şi întinde negoşul'ş potrivit'ş mijloacelor'ş sale, și prin ş'mare a se p'reserva at'ş pe sine k'ş'ş și pe kreditorii ş'ş de or'i-ce nenor'şire și ş'ş'şie. Deaparte îns'ş de la ş'şii ka așea n'şte asemenea kombin'şii min'şitoare! La d'şin'şii este ş'ş ce obic'şit'ş d'a vedea o l'şme s'şfferind'ş și red'şş la ş'ştima miserie, și apoi a se traşe la op'şte ink'şrkaşii k'ş st'ile altora, plinşnd'ş-se și linşind'ş-se mai m'şlt'ş de k'ş'ş k'şar'ş p'şşbaniî kariî aş av'ş inkredere în

trъnnиi ми karii din pricina зnorъ oameni de rea kredingъ 'ми а pierdъtъ в аdevъrъ mare parte din starea lorъ, iar алгii s'aъ stinsъ kъ tot лъ. Пeаръ, zikъ, лsmea вntreagъ din kassa lorъ, пeрiиъ le пeсъ! konmтиига le este netъrbratъ, oninia пeбликъ le este indifferentъ; ba внкъ se vъdъ, дeпъ toate ачe- tea, ka niște oameni de treabъ, vorbindъ de patrie, de patriotismъ, de drentate ми алtele.

Sъb че resuъndere пeнъ lepile ne niște as- semenea stingъtori de kase вntreпi? Че мeнгъiere ремъne pentръ orfanii ми vъdъvele karii ремънъ pe podъri din kassa lorъ? Noi vedemъ чеa mai mare parte din felъlъ ачesta de oameni, kъzъпi вu oninia пeбликъ ми дeндъ-se de skъпътапi; dar oare траisъ lorъ korresuъnde kъ траisъ знъi omъ skъпъ- tatъ! Negremitъ нъ; kъчi, daka ne de onarte ve- demъ orfanii ми vъdъve linsite de аverea lorъ пeрiи- teaskъ, перdъtъ ми мeнкatъ de ачeia karii se zikъ skъпътапi, pe ачestia вi vedemъ trъindъ в тоatъ ko- moditatea, ba внкъ ми в тоate вnbilъгъpилe kare нъ se potъ проkъpa dekъtъ prin banii мeлгii ми авъ- пiъ. Este oare vre o lepe пeртinitoare pentръ з- ниi assemenea oameni ми пeпeсъtoare pentръ чeи- л-алгii?

Legele, sçiș kŭ trebziť a fi respektate de tođi în ȕenere mi în totŭ timpașł, kŭčī orī ȕe lege ničī odatŭ nŭ poate sŭ ȕinteaskŭ la rŭș; iar da-ka urin aplikajia mi ŭsșłș eī se prevede kŭ kaŭ-zeazŭ vre o vŭtŭmare, saș kŭ este ȕŭrtinitoare nŭ-mai ŭneī klase de oameni, atŭnčī trebziť îndrentatŭ de oameni kompetenđi, de oameni, zikŭ, nŭ nŭmai în- vŭȕađi dar mi desbrŭkađi de strikŭčīșne mi înbrŭ-kađi în nestrikŭčīșne; marele professore alŭ țŭțŭ-lorŭ skolarilorŭ modernī! I. I. Rŭsso zice:

„Sure a deskoperi ȕelle mai bŭne regłi de
 „societate kare sŭ konviť mai bine nađilorŭ, arŭ
 „trebzi o intelliȕenȕŭ sŭperiorŭ, kare sŭ vazŭ toate
 „natimile oamenilorŭ, mi kare ea însŭși sŭ nŭ aībŭ
 „ničī o natimŭ; kare nŭ sŭ aībŭ vr'ŭnŭ raportŭ kŭ na-
 „țŭra noastră, dar tođŭ de odatŭ sŭ ne kŭnoaskŭ
 „națŭra. . . . într'o vorbŭ arŭ trebzi zeī sure a
 „da leđi oamenilorŭ. . . . Leđistatorŭłș este, în toate
 „ȕŭrvinȕele, ŭnŭ omŭ estŭraordinarŭ în Statŭ. . . Eș
 „mŭ ŭitŭ la nađiile ȕelle nŭoi mi vŭzŭ o mŭșȕime
 „de fŭkŭtorī de leđi în sīnșłș lorŭ, nŭ vŭzŭ
 „īnsŭ ničī ŭnŭ leđislatorŭ.*)

*) Pour dŕcouvrir les meilleurs rŕgles de sociŕtŕ qui con- viennent aux nations, il faudriat une intelligence supŕrieure

„Daka dar sântă în adevără oamenii kapabilî de a face leuî bñne, zice ună altă astoră kontimporană, ară trebăi cea mai mare bñgare de seamă la alleçerea avestoră oamenii; iar dñpă ce odată se voră alleçe, este esențială a depărta de la avesti oamenii totă ce ară pñtea să țarbñre serenitatea intelliçinçei și a inimei loră.“

„Avesti bñrbaçi trebăi să aibă o mare desinteressare, o perfektă drentate, mltă bññă simpuă, o mare înțłime, profñnditatea și kñnosçinçe întinse, antitșdină, gñstă și liniste pentră meditarea și stădiile speciale, elokșinçă să aibă pññină saă niçi dekșm.“

Este dar de neapărătă trebăinçă să ne organizămă kvi sñntemă neorganisaçi, și să ne lăminămă asșupra adevăratoră interese în întrălă nostră, prekătă nimeni nă se poate oppñne înbññtăçirei stărei noastre din întră, sure a progressa ne

qui vit toutes les passions des hommes, et qui n'eut aucun rapport avec notre nature, et qui la connut à fond... Il faudrait des dieux pour donner des lois aux hommes... Le législateur est à tous égards, un homme extraordinaire dans l'Etat.... Je regarde les nations modernes. J'y vois fors faiseurs de lois et pas un législateur. (Rousseau Contrat social.)

o kalle kare sь ne dьkь la ȳinta la kare aь pri-
vitь stremomii nostrii. Acesta este drьmslь pe kare
arь trebzi sь ьrmьmь в epoka de astь-zь.

Sь ьnimь ȳsterile noastre morale sure a
konlьkra pentrь binele mi fericirea Romьnilorь, ka
sь nь ajьnemь printr'o nenprevedere sь vedemь
ȳsterea vitalь a ȳerrei в mьinile streinilorь, mi maiь kь
seamь в alle jidanilorь karii' mi aь вntinsь otkььrile lorь
mai в toatь ȳarra. mi prin ьrmare sь mьnkьmь, ka mi
frayii nostrii de neste Milkovь, ȳьnea mi karnea din
mьinele lorь, mi, Dьmnezeь sь ne fereaskь, d'a le
scrba mi шabasль de nevoь, mi a da keile bi-
sericilorь noastre в mьinile arendamilorь jidanь,
prekьm aчeasta s'a вntьmplatь mi в Polonia.

Martens, в drentslь modernь alь ȳintelorь
Eьropel, desure toleranȳa reliȳiilorь streine вnr'ьnь
Statь, ziche: " Gradslь de toleranȳь, akordatь altorь
sekte reliȳioase afarь de reliȳia domnitoare a ьnєi
ȳerri, se deosibesche dьpь leȳile ȳerrei, dьpь trak-
tatele kь ȳsterile srьine, mi, в linsa lorь, de-
пьndь de la bьna voинȳь a fie-kьrьi Statь?*

*) Le degré de tolérance accordé à d'autres sectes reli-

Aşa dar la noi nefiindă celle de mai sşş, adică asemenea tratate, azeasta depnd de la leşile ce vomă face.

Ka şă daă o dovadă mîrîtă despre azeşte de mai sşş în privinţa immlăirei jidaniloră în ţarra noastră mi de privegîerea ce Biserika a avăţ totă-de-şna pentru mîntşirea ţerrei de ori-ce vătămătoră societăţii Romne, îat mi petiţia dată la lokăş kompetentă de cei sşskriişi mai la vale:

Опор. Протопоиі а пазшлорă Каниталеі.

„Şabt iskălii, pe baza adevrăşă vekimii,
 „venimă a inkşnoschiingă Ч. протопоиі pentru ştrim-
 „torarea în kare ne vedemă de mai mătă timă de po-
 „uzăgia a mătără familii jidovesă infinite în max. noastră,
 „din kare azeasta ne vedemă din zi în zi ştrimtorăi
 „în interesele preoţiei ce adăştămă de la pşşini
 „enoriaşă mi Pravoslavniăi într'şnă pş-

gieuses qu'à celle du Pays, diffère des lois fondamentales, des traités avec les Puissances étrangères et, à leur défaut, dépend de la bonne volonté de chaque Etat.

(Martens précis du droit des gens moderne de l'Europe.)

„мѣрѣ мѣкъ, шѣ каре ва маѣ слѣби; къчѣ къ осе-
 „бѣре де кѣриашѣ, аноѣ маѣ сѣнтѣ шѣ пропри-
 „тарѣ де ла каре нѣчѣ интр'ѣнѣ фелѣ нѣ къноасчѣмѣ
 „аѣсторингле уреоѣиѣ ортодоксе къ каре сѣ не спѣриѣ-
 „нимѣ фамилиле, прекъм маѣ сѣсѣ зѣчѣмѣ.

„De aceea Onor. Protoconiș sѣ bine-voia-
 „skѣ a inкъnosчинга prin raportѣ преа sf. sale пѣ-
 „rintelѣ Mitropolitѣ, de a se milostivi a ne пѣне
 „vre ѣнѣ drentѣ in ачѣастѣ пѣнѣере.

Sentemvrie 13. 1858.

Шлеканѣ

Preot. George, пр. Ioan, пр. Nikolae
 (Biser. Olteni).

Dxv. Radѣ, пр. George (Biserika Do-
 broteasa).

Dxv. Stefan Ieromonax, пр. George
 пр. Konstantin. (Biser. Sѣrbii de sѣsѣ).

Dxv. Nikolae Katexit, пр. Xristake
 (Biser. Poneskѣ).

Dxv. I. Katexitis, пр. Anastase (Bi-
 serika Ѣdrikanѣ).

Dxv. Radѣ Boneanѣ, Dxv. Skarlat
 (Biser. Staikѣlsѣ saѣ Bradѣ).

Această petiție înaintându-se de către Biserikă, la lokșrile kompetente, sune a se face îndestolare, n'avy altă rezultată dekătă motivarea acestei îmmlăgiri, prin toleranța religioasă, mi nimikă mai mlătă.

Pe lăngă alte mlte asemenea strigări alle Biserice, s'a mai cherătă mi drentălă de sșrăvegăere ală diferiteloră skrieri ce essă akym ne toate zilele, din kare mlte atakatoare, fără niči o krădare, nă nămai în kontra klerălă, dar kiară mi în kontra religiei noastre strebune; mi ačeasta însă s'a motivată kă, țiparălă este liberă. Biserika însă kare 'mi are kăvintele mi prințipiile sale nestrănăstabile, nă va emi niči odată din čee a ce 'i se preskrie de sf. kanoane, mi va stărgi a čere nekontenită totă ce ne poate apăra sočietatea în čenere de niče învăđățări pătăditoare naționalității noastre. Isna-
nia, Portăgalia, Italia, Grečia, Statări mai presșă
poate în lăminare dekătă noi, apredăndă mai de mlătă effektele ce ară prodăce o anatikă toleranță în privința îmmlăgirei Israeligiloră în Statele loră, nă'i lasă a se întinde de lokă în đările loră.

Đnălă din domnitorii ptecedenți ai acestei sșfferinde đerri, običnăia a zice neinčetată către

krtezaniī sī: „in adevrǝ, domnilorǝ, nǝ pǝtegī in-
pellepe indestǝlǝ, ničī pǝtrǝnde in viitorǝlǝ politikǝ;
aceastǝ nađīǝ este foarte perikǝloasǝ pentrǝ noi.“

De aceea amǝ zisǝ mi zikǝ kǝ atǝrnǝ mǝltǝ
de la leđī, atǝrnǝ mǝltǝ de la simđǝlǝ frǝmosǝ mi
nađionalǝ ce trebǝe sǝ aibǝ formatoriī ačestorǝ leđī,
mi kariī ŝrmeazǝ in adevrǝ sǝ fie ka niște zei
pentrǝ Romǝnī. Ačestī leđislatoriī dar, ka fiī aī Bi-
seriđīī noastre strǝbǝne, sǝ nǝ ŝite ničī odatǝ da-
toria ce aǝ d'a o sǝșđine nǝ nǝmaī ka kreștiniī, či
mi ka Romǝnī, kǝčī Biserika, prekǝm este kǝnoskǝtǝ,
a konservatǝ nađionalitatea noastră. Ačestī leđi-
slatoriī sǝ nǝ ŝite kǝ mai ĩntǝiǝ de toate trebǝe sǝ
ĩngrijeaskǝ de đarrǝ mi de reliđia strǝbǝnǝ, mi kǝ
toleranđa kǝ nepǝsare vatǝmǝ mi ŝna mi alta; kǝčī
ștǝnīǝ oameniī kariī se sileskǝ sǝ desbine țǝrma de
nǝștoriī mi de reliđiǝ, mi sǝ o faktǝ de a se ĩm-
pǝrđi in diferitele sisteme de kredinđe mi de ideī
ce se respǝndeskǝ astǝ-zī in đarrǝ, mi in lokǝ de
kađǝ alǝ Biseriđei noastre ortodokse kǝ nǝme de
mitropolitǝ, sǝ ne pomenimǝ, Đǝmnezeǝ miē kǝ ce!
Īatǝ ŝnde ne arǝ kondǝce niște prinđiniī mi ideī
antinađionale mi antireliđioase!

De niște asemenea prinđiniī mi ideī nimer-

nice mi rătăcitoare, mătăi kîrăș mi din oamenii în-
 kinaii Bisericeî, amăciți în neschiința lorș, din kas-
 sa liusei znei adevărate kinoscinge a sarcinei mi
 a sakrei lorș misiunii, aș ajănsș pînă la rătăcirea
 d'a se zni kă elle mi a kontribxi înurezî kă vaga-
 bonzii întră lădirea lorș snre a prodăce /chelș mai
 mare skandală în societate! Kăci kăi altă se poate
 imnăta ayeastă smintire, dekătlă ayellora kariî pro-
 pagă nische assemenea ideî în popoalș, de znde aș
 ajănsș a strebatte pînă kîrăș mi în kapetele ael-
 lorș înbrăkai kă darătlă mi datoria d'a propovedxi
 moralătlă reliqiei noastre! Da, domnilorș propaga-
 tori de ideî antisociale mi antireliqioase! voș mi
 nămai voș se poate imnăta ayeasta, de kătre so-
 cietatea întreagă, iar niči odată Bisericeî kare totă
 d'azna s'a silită a avea preoți bznî, a surijini
 pe cei ce șovăeskă, a rădika pe cei ce kadă, mi
 a desaproba dăpă sf. kanoane pe cei ce stărlăeskă
 în răș! Ayeia trebătlă s'ă se kătrezre çitindă çelle
 skrise de sf. Părinți în privinga klericilorș çelloș
 îndărdnici mi stărlăitori în răș.*)

*) Vai! mi iar vai de ayea naqie znde nă se face distin-
 çie între virtăte mi viciș! Vai nentă societatea a-

„Ce mai amteantъ dar, saș ce poate sъ mai amtente tođi oamenii onestii kariii doreskъ o libertate fьrъ lichenъ, o ordinъ fьrъ despotismъ, sure a' mii deskide okii mi a rekъnoasce adevъrslъ tьtlorъ чellorъ prezise?”

„Niçi o libertate (ziče D. Martinet, astorslъ sçiinđeii sociale) niçi o ordinъ, niçi o societate nъ este kъ pьtinъ sъ existe kъ nisce sșfflete smintite, kare nъ voieskъ altъ leče dekъtș mintea lorș, adikъ natimile lorș.

„Pentъr populii kreskъđii in reliđia lși Xs. nъ este niçi o leče kapabilъ de a disciplina sșffletele dekъtș lečea lși Is. Xs.

„Preođia este чеa d'intъiș nechestitate so-

чеа in kare viđislъ rъmъne fьrъ frș, daka nъ nenensitș mi in kare preotslъ in lokș de a fi inđerislъ pъčeii, znirei mi alș dragosteii, in lokș de a se pъne ne sine esemnlș de sșnъnere, bșnъtate mi indelъngъrъbdare; in lokș de a șrma apostolslș Pabelș kare toate le fъchea pentъr slava lși Dșmъnezș, se revoltъ kiarș in kontra kapslși sъș bisericeskș, kazeazъ tьrbșrare in Biserikъ mi smintealъ inre, чеi-l-aldii membri ai Biseriचेi, prekșm mi skandalșrile чelle mai inđiorъtoare in tьrmъ, adekъ in societate, de șnde apoii isboramte diskreditslș ponorșlș asșpra reliđieii mi prin șrmare demoralisagii mi neirea đeneralъ a nađieii.

чалъ. Daka voi nesokotijij preoija stabilitь de Iisъs Xristos, este kь nenstingъ sь skъnaji de a-
ceea ne kare denișlă rълăi a organizat-o mi kare,
dъpъ че a lъkratъ in intъnerekъ, lъkreazь astъ-zij
la lъmina Soarelăi.*) Achestъ suiritъ saș deniș e-
ste Spiritlă Revoluționarъ.“

Sъntъ foarte inkredintatъ kь la ačeste a-
devъrșij esъse aij de mine dintr'o sinčerъ do-
rințъ de feričirea țerrei mi a nației melle, mълji
mъ vorъ kalomnia, mъ vorъ kondamna mi batjo-
kori, dъpъ suiritlă marlatanilorъ че kondăkъ opinia
poporълăi Romъnlă, mi kь vorъ striga, in disnerarea
rълăirei lorъ, ka jidovij la Xristos: „lъaji-lă, re-
stigniji-lă pre elă.“

*) Nulle liberté, nul ordre, nulle société n'est possible,
avec des âmes désordonnées, qui ne veulent d'autres lois
que leur raison, c'est à dire leurs passions.

Pour les peuples élevés par le Christianisme, il n'y
a de loi capable de discipliner les âmes que la loi de
Jesus-Christ.

Le sacerdote est la première nécessité sociale. Si
vous refusez le sacerdote que J. C. a établi, il est im-
possible que vous échappiez à celui que le génie duma,
a organisé et qui, après avoir travaillé dans les ténèbres
opère maintenant à la face du soleil.

A. Martinet: *science sociale*).

Eș însă, ka șnșlș ce mș simșș nenștatș în konsșinșa mea de niș șna din fantele ce'i karakterizș pe ei, kare nș sșntș din aristokanș, pe kariș ei 'i kalifikș de infernalș, mi kșrora niș odatș nș le-amș kșkatș pragșlș, urekșm assemenea nș sșntș niș din ce'i ce strigș șgra, josș voi, sșsș noi, deklarș mi mșrtșriseskș kș sșntș dintr'o familș șrakș, nșskștș intr'o vșlșea de peste Oltș, de nisșe pșringș kreskșș nșmaș în frika lși Dșmnezeș.

Amș stștștș indifferentș la șelle politice din anșlș 1850, mi n'amș fostș pșnpș akșm dekștș șnș simplș privitorș la kște s'aș netrekștș mi se netrekș; amș doritș sș vșzș pe ce'i kompetenș, dar n'amș vșzștș nimikș. M'amș okșpatș însă de profesia mea, în kare voiș mi stșrși fșrș a dori postșrș afarș din șueșialitatea mea; amș strigatș în kșrsș de dșoi anș kombatșndș vișișlș mi strikșșșnea în Φοαΐα **PREDIKATORȘLȘ***) darn'amș netștș

*) Predikatorșlș dșnpș o viagș kinșitș de doi anș, a treșitș sș înceteze din linsș de mizloașe, pentș kș n'amș șmblatș kș pantaxșsa ka sș se aboneze lșmea de frikș saș de rșșine... sș ne fereaskș Dșmnezeș de fokșlș patriei kare, kșnd se aprinde, pe toși ne frișe mi ne

sъ опрескѣ мarea кѣ децетслѣ. Din аеаствъ континентъ ши тѣкѣтъ observare, а mea, m'амѣ конвинсѣ de минѣнile Проведингеі кѣ аеаствъ nenopочитъ паргъ, ши de ачї сперѣ кѣ totѣ EA o va mai мѣнтѣи ши ѣн viitorѣ, prin nestrebѣтѣтеле sale кѣрѣгї, de гѣтѣчлrea спге kare o ѣмпингѣ laoulанїи ши лѣнїї ѣн-бгѣкацї ѣн пїей de ої.

Арѣнкѣндѣ-не прїvirile la нациїле antikитѣдїей ши черчетѣндѣ viедеle lorѣ din epokѣ ѣн epokѣ, гѣ-симѣ destѣle esемnle че se notѣ aplika la viaѣа noastrѣ socialѣ de astѣ-зї. Demoralisaѣия ши ne-бѣнїа ѣeneralѣ n'aѣ lїnsitѣ кїarѣ ѣн vekime de а бѣнтѣи societѣдїї ѣнтрепї. Vedemѣ mai кѣ seamѣ ѣн Grecia, ѣн тїмпїї mareлїї leѣїїitorѣ Solon ши filo-софслїї Krates, пїerea че америнѣа ne Atenienї din relele zise kare аїnsnesserѣ ѣнтр'атїта кѣлme ѣнкї'ѣ нїчї ѣнслѣ din чеї ѣнѣеленгї нѣ ѣндрѣзнеаѣ сѣ arate аче-ste rele ale komпатриотїlorѣ сѣї, кѣчї se сѣїдеаѣ кѣ пїetre. Кѣ toate ачестea еї нѣ пѣтеаѣ сѣ гѣмїе totѣ-

пїlostemte de лѣминare ши de пѣтере; кѣчї пѣтемѣ сѣ мїнкѣм пїїnea ши кѣ ѣнѣ leѣ, kїar ши kїnd нѣ сїнтѣ banї ѣн patrie.

de-șna în neplăcere către patria și komnatrioții lorș smintigi și demoralisați, și dăpă ce meditaș zioa și noantea înkiși în lăkamșurile lorș, plăscocleaș felșrite mijloace ka sș poată plăne stabilș rșșlși de-neralș alș patriei.

Astș-felș vedemș pe Solon esindș din kasa sa urefăkștș în neplăș, ka sș plă fie șcisș kș plătre de către strikății sș patrioiș, și grăindș-le adevlășlș. Assemenea vedemș pe Krates filosofșlș și alți tîngșindș în timpșurile de korupție și strikășne moralș pe patrioții lorș.*)

Kș toate așteșta însș, eș plă mș voiș pre-

*) Solon, nekând patria sa era în plăire, respândi vestea în totș orașlș kș'neplășne. Și dăpă ce komnșse kște-va versșri eleplăce pe kare le învlă de rostș, eși din kasa sa kș o xăiș rșplș și trengeroaș, kș o fșniș de gîș, și kș o skșș șoșoăș pe kapș. Totș poplășlș se adșnș înplășrșlș lși sokotîndș-lș de neplăș. Solon se sș pe plătra de șnde se plăcea obișnișitș proklamățiile plăblice, și roști versșri în kontra obișlășlș sșș: „Măi bine sș fi datș zeii sș plă mș, fi plăskștș în Atena, și măi bine sș fi vlăzștș lșmina în vre șnș altș lokș măi înșiorștorș și măi barbarș; kș și atșnș n'ășș fi aștșș celș plășinș mșșnșirea d'a mș vedea arștatș kș deplășlș, și d'a așzi sș mș zikș: iatș șnș Atenian kare a tșlit-o dîn plăplăia de la Salamina.“

faye în nebună ka Solon, çi în pătorea principiiilor
 Bisericeî mi a Religiiei strebune, nă mă voiș sfi de
 a batte pe fașă vicișlă mi în viitoră, a arăta
 totă adevărulă mi a deskoneri totă printrinarulă liberă,
 mincișna mi amășirea ideiloră destrăktoare ce se
 respăndeskă în sînălă societății noastre, ksm mi
 d'a mă apăra făr temere în kontra acellora kari
 mă voră kalomnia, mă voră ataka mi se voră at-
 tințe de mine kă nedrentate. Nimeni să năse în-
 doîaskă kă nă kănoskă pe acei vagabonzi astorii
 foiloră volante mi anonime în kare mă atakară. Îi
 sçiș, îi kănoskă, mă șită la dănișii, mi'i vără pre-
 ksm vără lămina zillei: sînă oamenii desbrăkașii de
 totă ce este omeneskă; fantele loră mi viașă sînă
 înfierate mi mtiște din okșnașii loră în țerkulă ko-
 leșiloră kă kare aș netrekătă mi anoiaș fostă leuș-
 dașii nentășimășviiile mi deskarakterisarea loră. N'amă
 voită, espăindă starea țreii aktuală, să mă injo-
 seskă mînjindă mi pana kă nămele loră în așeăș
 broșăș, kare țintește la stîrnirea rășlăi din so-
 cietatea noastră, kășsată nămaș de așești vagabonzi;
 însă afle așești nemernișii kă nă voiș dormi; imi
 rezervă timpă mi pîndeskă okășie ka să daș pe fașă
 atăș nămele kîș mi fantele loră konstatate de oa-

menî însemnați, mi'î voiș provoka a eșii împreună
 kă mine, daka vorș voi, mi a ne esne înain-
 tea păblikăși fautele noastre ka s'ă mie acesă pă-
 blikă mi s'ă vaz'ă ne adevărați amatori mi mar-
 latani prefăcși din pângami mi vagabonzi în patri-
 oți liberali mi onesti.

Din kăte amă prezisă în acesă broșură,
 lesne poate ori cine a se konvinșe, kă n'amă voiș
 s'ă attakă niči persoane, prekăm fakă pângami mi
 vagabonzii, niči familii, niči leți, niči nimikă; n'amă
 făkăș dekăș s'ă arăș starea lăkrărilor așa pre-
 kăm se vede, mi unde ne-aș adăș reaoa înpe-
 leșere a kăvântăși libertate mi a leșiloră noși,
 prekăm mi neînfrinarea vagabonziloră țarbătoră ai
 societășei mi ai nașiei.

Fie-kare adevărată romănă che mi isbente țar-
 ra, kănoamite mi se konvinșe din acesă esne
 a peirei che ne ameninșă, kă singărlă meș skouă a
 fostă ka chei konnetenși în kondăcherea lăkrăriloră
 țerrei s'ă se deștente mi s'ă vaz'ă unde merșemă
 ne drămlă che amă aușkată, mi prin șrmare s'ă se
 ia mășăși, s'ă se admittă prinșini pentră
 organizarea ștrei noastre sociale, ne nișe base,
 zikă, kare s'ă remăș tari mi neklintite pentră po-

steritate; zikă s' se popreaskă spiritulă de desordine mi de strikăuine komăne, snre a se întimmina ori ce nenorociri ce ară nstea s' ne viă din afară; vorba este mai kă seamă d'a smăle pe a chestă bietă popolă romănă de s'bt inflingă mi jăgălă znoră nsoi demagogi deskreerău, kariu în nerbdarea loră d'a se ardika din întănerelă societău, se opinteskă d'a'lă sminti, snre a se arăta celă păuină pentruă kălă-va timă, pe s'ena politikă a perrei noastre.

O! daka adevărele pe kare m'amă silită a le esne aică, s'ară fi desvoltată de kătre znă omă de penă kare s' le dea ajstorălă eloksenău sale, inkălă s' se întipreaskă adănkă în toate inimele, kă kălă inkredere le-ară fi xmată lămea arătăndă pe faă ranele ce poartă în sînă-ă. Kăuă oamenă oare nă doreskă a se vedea odată kă o ordine stabilă în s'nelă lăkrăriloră noastre! mi kiară din aceia kariu s'aă sleită în kontină lăntă de principii, kreză kă s'ntă măluă kariu ară dori s' vază lăkrărele pe o bază mai solidă snre a împreza mi ei silingele loră pentruă sekăritatea năgiei. Kăuă sofismele mi rălăuărea potă s' amăpeaskă nămai pentruă znă skărtă timă, kiară mi sniritele chelle mai solide; dar însă toate

se perdă, se nimicescă kă timpă, înainte adevăr-
răii, înainte drentăii și înainte neceșităii de
o asikărare a esistenței fiitoare. Și tokmai pentru
această fiitoare esistență a noastră s'ne sforțăm
a lăkra, înkă s'ne ne g'șească vre un' eveni-
ment' f'rb' veste nepreparați, neorganizați și
nelăminați.

Acestea s'nt' toate kăle pot' face armarea
noastră, apărarea noastră, sekritatea noastră, iar
ne armarea cheră! Armările s'nt' d'rb' și p'ntoare
pentru o'i kare nați! Și apoi k'și ne-am' p'ntea
on'ne noi kă o armare materială? inamikă și kare
ne se vede? Dar k'iar și k'nd ar' fi s'ne se
vază, se va infrikomea el' oare de p'nterea no-
astră? O ne! p'nterea noastră o va nesokoti și o
va respin'ge kă forță; îns' p'nterea noastră cea mo-
rală mi intelektuală il' va face s'ne ne respek-
te d'ntre, și se va on'ri înainte ei.

Așa dar, prek'ăm am' zis', s'ne ne lăminăm,
s'ne ne moralisăm, s'ne ne organizăm, k'și s'ntem
nelăminați, k'și s'ntem strikați, k'și s'ntem ne-
organizați.

Și daka cineva ar' voi s'ne se konvingă de ne-
ceșitatea de a lăkra, tokmai astă-z' este timpă d'a

se face a ceea ce. Astăzi kund spirituale antisocială și antireligioasă a încredințată a se ivi în sinele națiunii noastre societății; astăzi în fine kund deșertăciunii națiunii s'au strâns în sinele adunării, și kund țara întreagă și străinii din afară astează ca nerăbdare să văză lucrările și bazele reformelor pe care are să se statornicească existința fiitoare a Românilor în țările lor. *)

Fie ca onor. membrii ai acestei adunări naționale, având în vedere aceste adevărate esențe ale trecutului și triste stare în care ne aflăm, și inspirați de adevăratele sentimente de patriotism și de naționalitate, lepădând din inima lor tot felul de patimi personale și de antipatii de caste, să se ocupe de bazele esențiale prin care se întreprinde o societate, prin dreapta educație și învâțare publică, de unde depinde și a fa-

*) Dea Dumnezeu să ne păstemă uzne singurii la regală și să ne facem casa de odihnă fără să știm că ni s-a făcută, care nepăsând singurii în doi ani a'și face bordeie la zăpăci și cere un dorobanș ca să' l dea mână de ajutor, și astăzi felul prin ajutorul dorobanșilor, bordeie și giganșilor și isprăvită numai în trei zile.

miliei; într'o vorbă, s'ă se konvingă d'ap' at'ătea s'ăferinje che a'ă b'ntăit'ă Ńi b'ntăesk'ă mere'ă a'ăeas'ă nenorocit'ă đearr'ă, s'ă se konving'ă, zik'ă, k'ă respektă'ă p'ătere'ă Ńi a le'ăilor'ă n'ă este p'ătin'ăos'ă, d'ap'ă z'n'ă astor'ă modern'ă, dek'ă'ă k'ă a'ăeste doz'ă kondi'ăi: 1-ă, k'ă le'ăitor'ă s'ă se an'ăi'ă a se face 'ăee a che treb'ă'ă s'ă f'ă, instrămentă'ă l'ăi D'ămneze'ă pen'ătr'ă fer'ăi'ărea popolilor'ă;

2-a K'ă astoritătea Ńi le'ăile s'ă n'ă m'ăi p'ăermite în viitor'ă dispre'ă'ă'ă'ă p'ăblik'ă al'ă l'ăi D'ămneze'ă.

K'ă kină'ă'ă a'ăesta ad'ănărea nă'ăional'ă va st'ărni Ńi va stin'ăe ori che sp'ărit'ă antisocial'ă, Ńi membri'ă ei, prin lăkr'ările lor'ă serioase Ńi patriotice, vor'ă j'ăstifika înkrederea p'ătere'ă che li s'ă dat'ă, Ńi vor'ă k'ăstiga dragostea z'n'ăi nă'ăi'ăi kare sp'ăr'ă în ad'ănka lor'ă p'ăvedere Ńi espenien'ă'ă, Ńi kare, m'ăi p'ăress'ă de toate, p'ăre'ăies'ăe d'ărent'ările Ńi datinile sale streb'ăne.

Ńi fiind'ă-k'ă nă'ăia înt'reag'ă ast'ăeant'ă Ńi sp'ăr'ă fer'ăi'ărea sa de la a'ăeas'ă ad'ănărea nă'ăional'ă, m'ăam'ă rezervă'ă în es'ănănărea 'ăellor'ă p'ăp'ă ai'ăi de a k'ăiema k'ă osebire lă'rea aminte a onor. ad'ăn'ări'ă a'ăsnăra z'n'ăi p'ănkt'ă, de z'ănde sp'ănz'ăr'ă sig'ăran'ăa p'ăersonal'ă, a familie'ăi Ńi a so'ăe'ăit'ă'ăi'ăi în 'ăenere. A'ăest'ă p'ănkt'ă este d'ă se lă'a f'ăr'ă înt'ărziere m'ăss-

rile velle mai enerjice pentră pogrîrea și stărnirea
 eschesseloră ce se sîvîrșeskă de făcătorii de velle,
 kare pe toate zilele se vîdă îmmălgîndă-se și amenin-
 dîndă sekșritatea invidială, și kiarăși viaga oameniloră.
 Daka lepea kare împănea pedeansa bătăii și a morții pen-
 tră grîcîosăși vîciă ală țelxăriei's'a desființată, n'ară tre-
 bdi oare a se înlăkăși ačeastă lepe prin alte mî-
 șri, daka se poate, kare sî însuire frika și groază
 țelăși ce ară kăpeta nămai sî sîvîrșeaskă nisce as-
 semenea fante kare rîvarsă înfiorare și kătremeră
 în sînsăși soțietății, făcîndă-o sî trăiasă într'o
 kontinșă frikă și neodină? Voiasăși Țerîsăși, ka
 toate ačeste kăvinte și adevărăși pipăite, sî misce
 inimile DD. membrii ai adășnăși naționale, și sî
 nă remăși nămai ka șnă simnă șșnetă dăiosă ală
 șnăși țelăși plîngătoră! ! !

Finis et Deo gloria.

ILIE BENEȘKĂ.

